

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983

België - Belgique
P.P. - P.B.
1160 Oudergem Gemeenteplein
BC31570

de Moeial

Maart 2012

Block aan het been

Sans-papiers - Vakbonden - SKEPP - ACTA - Superhelden - Scroobius Pip

Maandblad, verschijnt niet van juli tot september - Erkeningsnummer: P913267 - De Moeial, Trionflaan 35, 1160 Oudergem

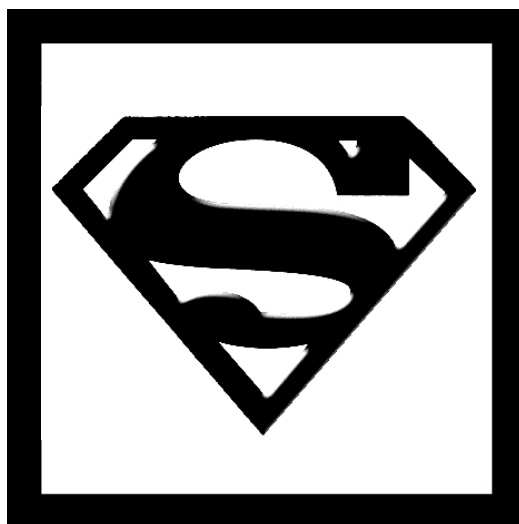
Maart 2012 - Inhoud

Pagina 6

Pagina 22

Pagina 24

3. **Edito**
De ene studentenraad is de andere niet
Hoofdredacteur
4. **Onderwijsnieuws**
5. **Boelaert vertrokken als bestuurder bij Br(ik)**
Tweede editie 'Week van de Verlichting'
6. **Verenigde vakbonden, verdeelde visies**
Waarom de strijd gestreden werd en moest gestreden worden
Joren Janssens
9. **ACTA, een bredere kijk**
Stuurt het de EU een nieuwe richting uit?
Nathaniël Bovin
12. **Sceptisch over SKEPP: over waarheid, wetenschap en filosofie**
Opinie
Nathaniël Bovin en Piet Van de Velde
16. **Bittere, dieptreurige ellende**
Uitstel executie voor sans-papiers
Kenneth Pontzele en Stéphanie Romans
18. **Doodsangst bij terminale patiënten: hoe behandelen?**
Lsd bij end-of-life-therapie
Olivier Dieleman
20. **Goudkoorts in Peru**
Houdt president Humala stand in dossier-Minas Conga?
Paola Verhaert
21. **Het Vrije Akademosje**
22. **De media ontbloot - Opinie**
Het schaamlapje van de neutraliteit
Sarah Fellahi
23. **Het Nieuws van Morgen**
Geparfumeerd met lentebloesems
Kenneth Pontzele
24. **Waarom superhelden moeten sterven**
Superman en Gilgamesh
Piet Van de Velde
26. **Thou shalt not put musicians and recording artists on ridiculous pedestals**
Interview with Scroobius Pip
Paola Verhaert
30. **Agenda**
31. **Cafétip**
Colofon
32. **Achterflap**

Foto voorpagina: Sarah Hamdi

De ene studentenraad is de andere niet

DOOR RUBEN CLAESEN - HOOFDREDACTEUR

Het is zeker niet vanzelfsprekend dat een zittingsjaar van de Studentenraad eerder bestempeld wordt als een kabbelende Demer dan een stormende Lesse. (...) De VUB-Studentenraad heeft zich dit jaar geprofileerd en verankerd als zichtbare actor in onze studentengemeenschap, iets dat zeker niet van elk werkingsjaar gezegd kan worden. De studentenverkiezingen van dit jaar, die door een knappe promocampagne voor het eerst sinds lang geen tweede ronde nodig had om vijftwintig procent van de VUB-studenten te bereiken, zijn in dat verband een exponent."

Zo begon dit tijdschrift zijn analyse van de Studentenraad anno 2010-2011. Enkele maanden later en een academiejaar verder, is de geest bij het begin van het tweede semester, uit de fles. Het werkingsjaar van rustige vastheid dat 2010-2011 was, is nu al onderuitgehaald. De berg heeft een muis gebaard.

Grootste smet op het blazen van de huidige équipe, is het ontbreken van een vicevoorzitter Communicatie. Vorig academiejaar speelde die vicevoorzitter, toen Jan De Messemaeker, nochtans een sleutelrol. De Messemaeker had het ultieme doel om de kiesdrempel (25% van de VUB-studenten moeten een stem uitgebracht hebben) van de studentenverkiezingen in één stemronde te halen.

Hij slaagde niet alleen - zelden is een verkiezing zo vlot verlopen - hij gaf de Studentenraad ook een gloednieuw gelaat. Een opgefrist logo, een tweemaandelijks publicatie, een nieuwe huisstijl en een website voor de verkiezingen: De Messemaeker deed de volgende generatie een communicatiebeleid cadeau. Dat cadeau is ongeopend gebleven: niemand van de studentenraadsleden (de drie bestuurders uitgezonderd) heeft zijn verantwoordelijkheid genomen. De functie werd dan maar vogelvrij verklaard: de taken werden verdeeld over de drie andere bestuurders. En laat dat nu net de achterliggende reden zijn waarom er vroeger zo vaak een tweede stemronde aan te pas moest komen: een goed communicatiebeleid is één en ondeelbaar, centraal gecoördineerd. De publicatie heeft zijn debuutjaar alvast niet overleefd.

Tweede pijnpunt is de afwezigheid van initiatief. Onthutsend is de waan van de dag waarin de verkozenen lijken te verkeren. De agenda's van de plenaire staan bol van aktenames en goedkeuringen. Met andere woorden: het agendapunt valt wegens zijn aard binnen de bevoegdheden van de Studen-

tenraad, die eigenlijk verworpen is tot niets meer dan een vehikel, een administratief orgaan waar verschillende VUB-diensten hun beleid uiteenzetten. Dat doen die diensten niet uit democratisch oogpunt, maar omdat het hen verplicht is (en maar goed ook). Door de erbarmelijke dossierkennis van het gros van de algemene vergadering, is de meerwaarde van die democratische toets ver te zoeken. Het klinkt paradoxaal, maar de VUB-studenten mogen van geluk spreken dat de verschillende diensten stevast de plenaire zitting bijwonen. Zij vertegenwoordigen de student vaak beter dan zijn vertegenwoordigers. Was het laatste woord aan de Studentenraad, dan was de VUB al lang niet meer de meest sociale universiteit van Vlaanderen.

Nog geen enkel eigen standpunt is er op de algemene zitting besproken, nul inhoudelijke onderwijsdiscussies zijn er gevoerd. Dat hoeft in principe niet,

Keulen te horen donderen. Wat hij ook, spreekwoordelijk, bevestigde in zijn antwoord. Gelukkig zijn er nog enkele AV-leden die Verhulst bij het handje houden als het over de inhoud gaat, niet in het minst op VVS-niveau.

Het studentenraadsweekend is dan weer symbolisch voor het gebrek aan sérieux. Onder andere bestuurder Verhulst en voorzitter Joerie Lersberghe deden zich tegoed aan de West-Vlaamse geneugten des levens, al vertrok lang niet iedereen op retraite naar Veldegem. Zonder schaamte werd de bijgevoegde agenda aan de officiële vergaderdocumenten toegevoegd. Kostprijs: 750 euro van de begroting. Ter illustratie: de oplage van de vorige Moeialeeditie (December-januari) kostte amper 35 euro meer. Als avondactiviteit werd voor een rondje paintball gekozen. Uitgetrokken bedrag: 28 euro per paintballende persoon, de rest moest bijgepast worden. Matiging, gelukkig. Let ook op de vierde sessie, compensatie voor studentenvertegenwoordigers. In studiepunten, liefst. Engagement als ijdel woord, het kan.

De huidige studentenraad is dan ook een bewijs dat niet alles als goede wijn is.

als het nodige werk maar in de aparte werkgroepen verricht wordt. Concreet resultaat blijft echter achterwege. Niet zo het voorbije academiejaar, zoals de nota over de integratie van de StuVo-raad, het dossier rond massablokken en de standpunten over de lerarenopleiding en oriënteringsproef bewijzen. Wanneer vertrékt er eindelijk iets bij de Studentenraad? Het is goed dat de raad de rol van Oor van de Student ter harte neemt, maar wie moet de Stem dan vertolken? Zonder eigen initiatief maakt de Studentenraad zichzelf immers overbodig.

Het moge duidelijk zijn dat de balans naar de negatieve kant aan het overhellen is. Enkel geslaagde verkiezingen (één stemronde, kandidaten voor elke plaats) kan het jaar van voorzitter Lersberghe nog wat kleur geven. De huidige Studentenraad is dan ook een bewijs dat niet alles als goede wijn is. Heel wat zaken worden ook slechter met de jaren. Ook het bestuur ontsnapt niet aan die stelregel. Stefaan Verhulst, ternauwernood verkozen als vicevoorzitter voor Sociale Zaken, spant de kroon. Bij zijn verkiezing als bestuurslid, eind september, beloofde hij een tweewekelijkse informele werkgroep. Huidige balans: twee sessies, waarvan één slechts een dag op voorhand aangekondigd. Dossierkennis? Weinig, zo bleek ook op de plenaire vergadering van 23 februari. Gevraagd over de genderquota in de StuVo-raad, leek Verhulst het in

De losse structuur van de VUB-Studentenraad is misschien een zegen voor de gemotiveerde student, maar meer ook niet. Misschien is er een strakkere taakverdeling nodig, waarbij iedere student voor zijn verantwoordelijkheid geplaatst wordt. Opnieuw een goedwerkende groep van vertegenwoordigers die voor de communicatie en de verkiezingen zorgen, zal sowieso onontbeerlijk blijken. Wat vaststaat, is dat de VUB-studenten niet gediend zijn met mandatarissen die hun kat naar de algemene vergadering blijven sturen en zich in vertegenwoordigingsledigheid blijven wentelen. In bestuurstaal zou de nieuwe opdracht moeten luiden: inhoudelijk responsabiliseren. Op die manier zal Joerie Lersberghe misschien de laatste voorzitter zijn die de annalen in zal gaan als BSG-2-praeses. ♦

Vrijdag	
17h	Afspraak aan het STR-lokaal
20h30 - 22h	Installeren + avondeten
22h - 23h	Sessie 1: terugblik op 1e semester
23h - ...	Chillen ter plaatse
Zaterdag	
9h - 9h30	Opstaan
9h30 - 10h00	Ontbijt
10h00 - 12h30	Sessie 2: verkiezingen
12h30 - 13h30	Middagmaal
13h30 - 17h	Hoofdsessie: Continuïteit & Toekomst STR
17h - 18h15	Avondmaal
18h15 - 23h	Avondactiviteit
23h - ...	It's party time!
Zondag	
10h - 10h30	Opstaan
10h30 - 11h30	Ontbijt
11h30 - 13h	Sessie 4: verloning/compensatie voor StuVers
13h - ...	Opruimen, inpakken & weg

«Onderwijsnieuws»

- Het VUB-examenreglement wordt herzien. Belangrijkste aanpassing: vanaf volgend academiejaar moeten studenten zich inschrijven voor examens in tweede zit. Deze wijziging komt er door het grote aantal afwezige studenten in die tweede zitting. Op deze manier hoopt men een beter overzicht te krijgen van wie er werkelijk komt opdagen voor zijn herexamen. De registratie voor de tweede zitting dient twee weken na de sluiting van de eerste zit te gebeuren. De administratie liet al weten soepel om te zullen springen met de nieuwe regeling, toch zeker in de eerste fase. Ook een herinnering per mail werd verzekerd.

- In het kader van een nieuw, tot op heden onbekend, algemeen sociaal plan worden zowel de maaltijdkaart als de huurtoelage hervormd. De Sociale Dienst wil voor een nieuw systeem van toewijzing zorgen. De situatie van een student zal in de toekomst integraal bekeken worden, in plaats van de gefragmenteerde analyse die er nu is. Zo zal de afschaffing van de maaltijdkaart worden opgevangen door de voedingskost mee te nemen in het algemene kostenplaatje.

- Na vier jaar rectorchap gaat Paul De Knop voor een nieuwe termijn van vier jaar. Of er tegenkandidaten komen, weten we op 22 maart, de deadline voor de kandidatuurstellingen.

- De Brusselse Associatie Studentenraad (Bast) heeft haar installatievergadering achter de rug. De leden van Bast gaan nu een wel zeer korte werkingsperiode tegemoet: de nieuwe verkiezingen vinden immers al over een maand plaats, tegelijk met de verkiezing van de eigen VUB-studentenraad.

- De statuten van Br(ik) (fusie van het oude Quartier Latin en VLOPHOB) zijn dan eindelijk goedgekeurd. Met ruimte voor studentenvertegenwoordiging in de algemene vergadering en de raad van bestuur komt er een belangrijke verantwoordelijkheid bij voor de Brusselse studentenvertegenwoordiger. Het is nog even soebatten hoe de afvaardiging van studenten onder de instellingen geregeld zal worden. Van VUB-kant wordt er stilletjes gepleit voor een afvaardiging op associatieniveau. Dit zou betekenen dat de Brusselse associatie (VUB en Ehb) en de Leuvense associatie (HUB en Sint-Lukas) de zetels onderling kunnen verdelen.

- Dat er in 2013 een nieuwe studentenraad zijn intrede maakt, was al langer bekend. De StuVo-raad (Studentenvoorzieningsraad) wordt een paritair orgaan waarin zowel studenten als vertegenwoordigers van de instelling zullen zetelen. Nieuw is wel dat er genderquota zullen gelden: eenderde van de leden moet vrouw zijn.

- Was het nu '14, '15 of '16? De informatieverstrekking van de Vlaamse universiteiten over de verlenging van de masters laat nog te vaak te wensen over. Dat stelde Bart Mus, plaatsvervangend studentenraadslid aan de VUB, vast tijdens zijn werk op een infobeurs voor studenten in spe. Ook de brochures van de VUB, die toekomstige studenten onder de neus geschoven krijgen, zijn nog niet geactualiseerd. De gebrekkige informatieverstrekking over de tweejarige Master is nochtans een reden geweest om deze nog een jaar uit te stellen.

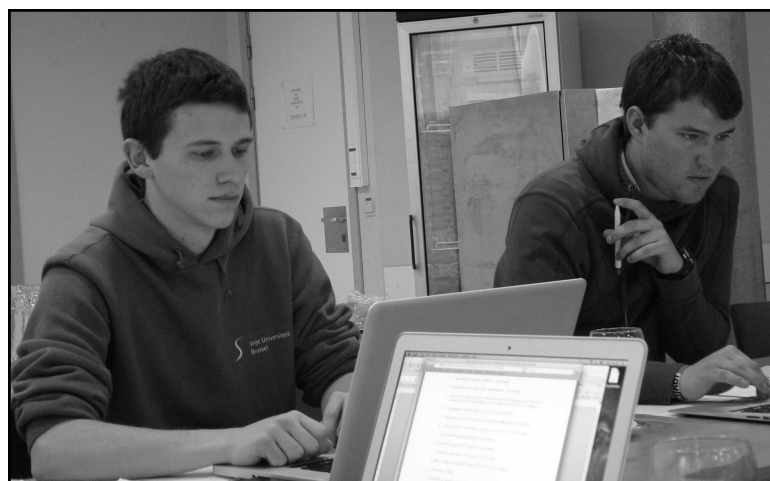
- Op 10 maart organiseert VVS zijn jaarlijkse studentencongres. Anders dan vorige jaren, richt VVS zich meer dan ooit op de hele Vlaamse studentenpopulatie met Participatie en Studentengagement als thema. Geen gegalaver over een uitgebreide standpunttekst, maar interactieve werksessies die zich over alle facetten van de geëngageerde student zullen buigen. En, niet te vergeten, zal men er zich buigen over de toekomst van de Vlaamse Vereniging van Studenten. Inschrijven kan op VVS' website.

Leden van de VUB-Studentenraad, tijdens de plenaire zitting van 23 februari

VVS-voorzitter Michiel Horsten, op de plenaire vergadering van 16 februari

Stefaan Verhulst en Joerie Lersberghe, bestuurder en voorzitter VUB-studentenraad

- Opschudding aan de ULB: er werd een debat over vrijheid van meningsuiting uitgesteld wegens de heersende vijandige sfeer. De organisatoren werden ervan verdacht te dicht te staan bij ULB-onderzoeker Souhail Chichah, die voor de tuchtcommissie moet verschijnen. Chichah had begin februari een lezing van Caroline Fourest verstoord.

Boelaert vertrokken als bestuurder bij Br(ik)

Lieven Boelaert heeft Br(ik) verlaten. Dirk Liebaers, tot voor kort algemeen coördinator bij de Studentenvoorzieningen van de Erasmushogeschool, zal hem opvolgen als gedelegeerd bestuurder.

Br(ik, een acroniem voor Brussel & Ik, is een organisatie die is opgericht in de schoot van de Nederlandstalige hogeronderwijsinstellingen. Het houdt zich onder andere bezig met het beleid rond de particuliere kotenmarkt, de MIVB-abonnementen voor studenten en de promotie van Brussel als studentenstad. Eerder deze maand raakte nog bekend dat de fusie tussen Quartier Latin en VL-Ophob eindelijk in kannen en kruiken was.

“We zijn in de beste verstandhouding en in onderling overleg uit elkaar gegaan”, aldus Boelaert, die tevreden terugkijkt op zijn 2,5 jaar als dagelijks bestuurder bij Quartier Latin en Br(ik). “We hebben een mooie weg met Br(ik) afgelegd. De fusie is eindelijk rond en er staat een frisse, jonge organisatie die Brussel als studentenstad vooruit zal helpen. De stijgende instroom van studenten die naar Brussel komen, is een teken dat Brussel de jongeren meer en meer aanspreekt. De tijd dat er in Brussel meewarig naar studenten gekeken werd, is ook voorbij. Dat was bij mijn aankomst wel even anders.”

Dat Boelaert net nu vertrekt, enkele weken na de officiële fusie, vindt hij niet vreemd. “Je kan niet altijd je eigen weg kiezen. De Raad van Bestuur was

het niet altijd eens met mijn visie over het Brussels kotenbeleid. Ze vond ook dat ik bij bepaalde dossiers iets te veel initiatief heb genomen. In ieder geval, de vertrouwensband werd minder en uiteindelijk hebben we besloten dat ik de organisatie verlaat.”

Toen Boelaert bij Quartier Latin aankwam, verkeerde de vzw in crisis, niet in het minst financieel. Vooral het internationaal studentenhuis BISC was een strop rond de nek. “We hebben het exploitatie-

tekort tot 40 procent teruggedrongen, maar het zware huurcontract blijft een grote last die we niet zomaar kunnen doen verdwijnen. Er zijn nog steeds wat structurele problemen bij het oude Quartier Latin, maar we komen van ver.” Belangrijkste voor Boelaert, is dat de studenten in Brussel meer en meer meetellen. “De stijgende instroom kan zelfs nog beter. Als de reclamecampagnes maar een eerlijk beeld van Brussel ophangen en de jongeren weten aan te spreken.” (rc)

Studentenverkiezingen voor de deur

Nog tot 12 maart kunnen VUB-studenten zich kandidaat stellen voor de studentenraadsverkiezingen. Er zijn, zoals vanouds, verkiezingen voor de Raad van Bestuur, Onderwijsraad en Studentenraad. Ook voor de studentenraad van de Brusselse associatie (BAST) worden opnieuw studenten gezocht. De verkiezingen lopen van 26 maart tot 23 april.

Grote uitdaging: 25 procent van de studenten zullen hun stem moeten laten gelden. Hiermee legt de VUB de lat hoger dan de decretale norm van 10%.

Een grootschalige campagne om studenten warm te maken voor broodnodig engagement, blijft aan de VUB evenwel uit. Aan de UGent is die er wel. Onder de naam 'Durf Doen!' hebben de Gentse Studentenraad en de verschillende konventen al sinds begin dit jaar de handen in elkaar geslagen.

In ieder geval ligt de nadruk van de VUB-Studentenraad op de persoonlijke benadering. *Via* zullen de postjes dus wel bezet raken. (rc)

Tweede editie <Week van de Verlichting>

De Week van de Verlichting is dit academiejaar aan zijn tweede editie toe. Van 19 tot 24 maart organiseert een team van huidige en oud-VUB-studenten een hele reeks evenementen die in het teken staan van Verlichting en Vrijzinnigheid.

Heel wat sprekers die vorig jaar al van de partij waren, zullen ook dit jaar weer hun opwachting maken. Zo staan Dirk Verhofstadt, Paul Cliteur en de onvermijdelijke Johan Braeckman op de fiche.

De boekenbeurs werd dan weer beperkt tot één dag (donderdag). Onder andere ASP, Passa Porta, De Historische Uitgeverij en 't Profijteliijk Boeksen zullen er een standje hebben.

Afsluiten doet de Week van de Verlichting met een heus studentencongres. Studenten kunnen discussiëren over bijzonder interessante thema's als verbetergeneeskunde, robo-ethiek, slaaptekort, mindfulness en goeie seks. Aansluitend is er een tonzitting. Naar verluidt zal er een biervat getrakteerd worden. (rc)

Verenigde vakbonden, verdeelde visies

Waarom de strijd gestreden werd en moest gestreden worden

DOOR JOREN JANSSENS

Weldenkend en welvoeglijk Vlaanderen besliste: de algemene staking van 30 januari was onverantwoord, nutteloos, sociaal conservatief en een aanslag op het 'Algemeen Belang'. Met calvinistische gestrengheid werd een oordeel geveld over de afvallige werkwilligen die de doodsklokken wilden luiden over het nieuwe beleid. Louis Paul Boon schreef het reeds: "Arm Vlaanderen van de geest." Arm Vlaanderen waarin men nog steeds verstandelijke waarden tracht te meten met het horloge in de hand.

Over grenzen, talen, bevoegdheden en dergelijke slaapverwekkende idioterie werd 500 dagen gepalaverd. De levensstandaard van u en mij was slechts één tiende van de kostbare tijd waardig. De wijze waarop het maatschappelijk middenveld werd betrokken bij het sociaaleconomisch overleg is kenmerkend voor de disproportioneel sterke stempel die de Vlaamse liberalen drukten op de begrotingsonderhandelingen. Het voor België kenschetsend sociaal overleg werd met de voeten getreden, vergoeilijkt in naam van de vooruitgang en de evolutie, al merkt men van beide slechts weinig. Van Quickenbornes diplomatische talenten als hoogmis.

Samen sterk

Terecht verzetten de vakbonden zich tegen de rotvaart waarmee de pensioenmaatregelen door het parlement en ieders strot werden gejaagd teneinde de Europese Commissie en de wispelturige speculanten en ratingbureaus te sussen. De nationale betoging van 2 december en de algemene stakingen van 22 december en 30 januari moesten de regering onder druk zetten om af te zien van de blinde besparingen inzake wacht- en werkloosheidsuitkeringen, brugpensioen en tijdskrediet. Zelfs wanneer beleidsaanpassingen waren uitgebleven, had de algemene staking als grootste verdienste dat zij de politieke klasse eraan herinnerde dat bezuinigen op de sociale zekerheid, zonder degelijk sociaal overleg, steeds op hevig protest zal stuiten. De staking voorkwam de schepping van een precedent waarbij politieke beslissingen unilateraal, zonder amendementen, worden doorgevoerd, zo getuige de latere herziening van het aanvankelijke akkoord.

Het ganse scala aan reactionaire en vooral holle slagzinnen werd van onder het stof gehaald om de vakbondsacties in de kiem te smoren, te minimaliseren, marginaliseren en criminaliseren. De staking was slechts een formaliteit want op voorhand 'een verloren dag', 'een maat voor niets', 'onverantwoord en onbegrijpelijk' en een 'atoombom zonder effect'. Unizo dreigde met deurwaarders, De Wever met geweld. VOKA vond tijdens het ver-

spreiden van de heilsverwachting in de vrije markt nog even de tijd om zijn ongenoegen te spuien aan de kantoren van de drie vakbonden. Actievoeren tijdens de werkuren is ogenschijnlijk een privilege dat enkel eerbare heren met nobele motieven toekomt. Ach, Vlaamse boeren werden reeds in de 18de eeuw gerekruteerd door Britse patronen om stakingen te breken. Sindsdien is klaarblijkelijk bitter weinig veranderd.

Ja, waarachtige fantasten zijn het, die vakbonden... Wie haalt het in zijn hoofd de bezuinigingspolitiek te stigmatiseren als asociaal? Investeren in innovatie en onderwijs en arbeidsplaatsen creëren, dat ruikt naar Keynesianisme en wie gelooft daar nu nog in? Hoe durven ze te stellen dat het grote kapitaal en de miljoenenfraude een vrijgeleide krij-

gen? Hoe durven ze het niveau van de kritiek te overstijgen en eigen alternatieven voor te leggen? Hoe durven ze, overde nationale grenzen heen, de solidariteit te propageren?

Collectief van nitwits

Hemeltergend waren ook de talloze pogingen om het ongenoegen met de vakbondsacties te relateren aan een generatieconflict. 'Generatie Y', zo extrapoleert men uit de getuigenissen van een handvol nitwits en wereldvreemden in Humo, vindt dat de vijftigplussers mee de rekening moeten betalen voor de welvaart die hen werd verleend – want die creëerden ze natuurlijk niet zelf, het gaat hier om een gulle schenking, vanzelfsprekend. Bovendien profiteerden ze sinds hun geboorte van een lineair

Betoging voor het Algemeen Stemrecht, 1912

proces van toegenomen welvaart en luxe – want de oliecrisis van de jaren '70, dat had enkel een paar auto-loze zondagen ten gevolge, uiteraard. Bovenal zijn ze een collectief van hebzuchtigen en egoïsten die zich genadeloos vastklampen aan de welvaartstaat en de verworven rechten – en dat is een schande, want het sociaal vangnet staat symbool voor de pamperpolitiek die luiaards beloont, logischerwijs.

Ik hecht weinig geloof aan voorgaande beweringen en andere eufemismen van het verleden. Welvaart en sociale rechten werden niet toegekend uit altruïsme, er werd generaties lang voor gestreden, betoogd en gestaakt. Niet erkennen dat de syndicaten daarin een primordiale rol speelden en nog steeds spelen, maar tegelijkertijd wel genieten van de talloze voordelen die werden afgedwongen, is niet alleen respectloos tegenover zij die hun leven wijdden aan het verbinden van economische aan sociale vooruitgang, maar getuigt ook en vooral van weinig realiteitszin en historisch bewustzijn.

De aanklacht tegen de pamperpolitiek waarmee traditioneel rechts zich sinds jaar en dag electoraal prostitueert, heeft plaatsgemaakt voor een betuttelingspolitiek tegenover het grote kapitaal.

Vette varkens

Een blik op de sectoren waar de staking nauw werd opgevolgd, openbaart dat we niet geconfronteerd worden met een kloof tussen generaties, maar tussen vette varkens die niet inzien dat mage-re varkens honger hebben. Zij die terecht bevreesd zijn voor een afname van de koopkracht tegenover zij die een grotere marge hebben binnen het budget. Zij voor wie een paar euro's minder het verschil betekent tussen een volle en een lege maag tegenover zij waarbij de weelde in de koelkast het

hele jaar hoogtij viert. Zij die werken in industriële hoogovens tegenover zij die werken in comfortabele kantoorcomplexen met ergonomische zetels en koffiedames. Zij voor wie tot halfbejaarde leeftijd werken fysiek onmogelijk is tegenover zij die desnoods dementerenderwijs eenzelfde mediocre arbeid kunnen leveren. Enige solidariteit vanwege de gegoede middenklasse tegenover arbeiders was in deze staking niet misplaatst geweest. Of is handarbeid in deze tijden der automatisering een schande?

Kritiek op het syndicaat of niet, verbaasd om het

protest moet men allenminst zijn. De essentie van het vakbondsprotest is de woede, de verontwaardiging, het onbegrip, het gevoel te moeten opdraaien voor het immoreel gedrag van een elite die steeds wereldvreemder wordt. En in dit protest staan de vakbonden allenminst alleen. De laatste decennia werden gekenmerkt door een ongeziene productiviteit waarvoor een evenredige flexibiliteit aan de dag moest worden gelegd. We produceren met z'n allen steeds meer, maar plukken er steeds minder de vruchten van. De steeds grotere winsten vloeien in steeds grotere mate naar de steeds rijker wordende elite. De sterkste lasten worden niet gedragen door de sterkste schouders. Kortom: de rijken worden steeds rijker, de armen steeds armer. En dat valt niet te ontkennen, vanuit welk ideologisch denkkader dan ook.

Schot in het duister

Een morele grens van respectabiliteit wordt overschreden wanneer men eist dat burgers tweemaal in de bres springen voor verkeerde inschattingen van banken, financiële dienstverleners als Lehman Brothers en allerhande overheden, politici en economen die ezelachtig aanschurkten bij de ongereguleerde groeigedachte. Die groei stootte in 2008 genadeloos op haar limieten. De overheid moest met belastingsgeld avonturiers ter hulp schieten en sloeg zo enorme gaten in haar begroting. De rationaliteit vertelde ons dat deze bijdrage onvermijdelijk was om een verdere achteruitgang te voorkomen. Na de banken, mag de burger nu de overheid ter hulp schieten terwijl we dagelijks geconfronteerd worden met de pijnlijke realiteit dat het wanbeleid en de bonuscultuur in de financiële sector nog steeds hoogtij vieren en dat niets, zowel in eigen land als mondiaal, wordt ondernomen om dergelijke situaties in de toekomst te voorkomen door de vrije markt definitief aan banden te leggen. Of zag u ooit al een optocht van misnoegde aandeelhouders? De aanklacht tegen de pamperspolitiek waarmee traditioneel rechts zich sinds jaar en dag electoraal prostitueert, heeft plaatsgemaakt voor een betuttelingspolitiek tegenover het grote kapitaal. De burger is dan wel eenvoudiger te disciplineren, dat maakt het allenminst rechtvaardiger.

De burger spuugt zijn gal, maar weet niet op wie te spugen. De schuldvraag wordt stelselmatig doorgeschoven. Van de nationale overheid naar de banken, van de EU naar de financiële markten, van de kredietbeoordelaars naar de speculanten... en terug. Feit is dat allen in gelijke mate schuldig zijn aan het misantropisch valoriseren van de mens naargelang zijn of haar economische waarde, de productiviteit van zijn of haar arbeid. Het vakbondsprotest is niet enkel een strijd om het behoud of de uitbreiding van sociale rechten, maar ook een roep om een alternatieve, een rechtvaardigere samenleving. Een strijd tegen een onzichtbare vijand, die drijft tot blinde wanhoop en een zich verbreidend gevoel van hulpeloosheid. ♦

Staking der 500.000, 1936

Betoging tegen de Eenheidswet, 1960

Een blik op de sectoren waar de staking nauw werd opgevolgd, openbaart dat we niet geconfronteerd worden met een kloof tussen generaties, maar tussen vette varkens die niet inzien dat magere varkens honger hebben.

ACTA, een bredere kijk

Stuurt het de EU een nieuwe richting uit?

DOOR NATHANIËL BOVIN

ACTA is een acroniem dat u de voorbije maanden waarschijnlijk al heeft zien passeren. Het staat namelijk voor Anti-Counterfeiting Trade Agreement, een handelsakkoord dat de laatste maanden, na de schulden crisis, de aanleiding is geweest voor de meest in het oog springende trans-Europese protestbeweging. Over heel Europa worden regeringen door internetactivisten onder druk gezet om hun fiat voor het akkoord op de lange baan te schuiven, zo niet terug te trekken. Van Bulgarije tot Engeland kwamen er demonstranten op straat. Niet altijd in grote getale, maar toch wisten ze het oor van bepaalde regeringen te bereiken. De kans bestaat echter dat u, ondanks alles, niet geheel zeker bent waarom dit handelsakkoord zo belangrijk zou kunnen zijn, en waarom het ook u aanbelangt.

Het gaat hier om een handelsakkoord dat al enkele jaren in de pijn zit, en nu langzaam naar de laatste etappe bolt. Formeel is het enige dat nog rest de zegen van het Europese Parlement, waarna dit akkoord, dat door heel wat grote industrielanden is onderhandeld en ondertekend, in voege zou kunnen treden.

Onder druk van de publieke opinie zijn verscheidene Europese landen inmiddels teruggekomen op hun beslissing om dit akkoord te ondertekenen (onder andere Duitsland en Polen). Ook op Europees vlak beweegt er echter wat. Zo besloot Europees Commissaris voor Handel, Karel De Gucht, onlangs om het akkoord ter analyse voor te leggen aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Dat men bij de Open VLD al wel eens een bochtje maakt, is wel geweten. Karel De Guchts honderdtachtiggradenbocht als Handelscommissaris was er echter wel eentje om te onthouden. Zo liet De Gucht enkele weken geleden nog een lijst getiteld 10 mythes over ACTA verspreiden en beschuldigde hij de tegenstanders van onwetendheid tot ronduit kwaadwillig verspreiden van valse informatie. Hij verzocht de commissieleden dan ook om zich niet zomaar te laten meeslepen door het protest. Het akkoord zou immers haast niets veranderen. Sterke taal gezien de tegenstand er niet om loog.

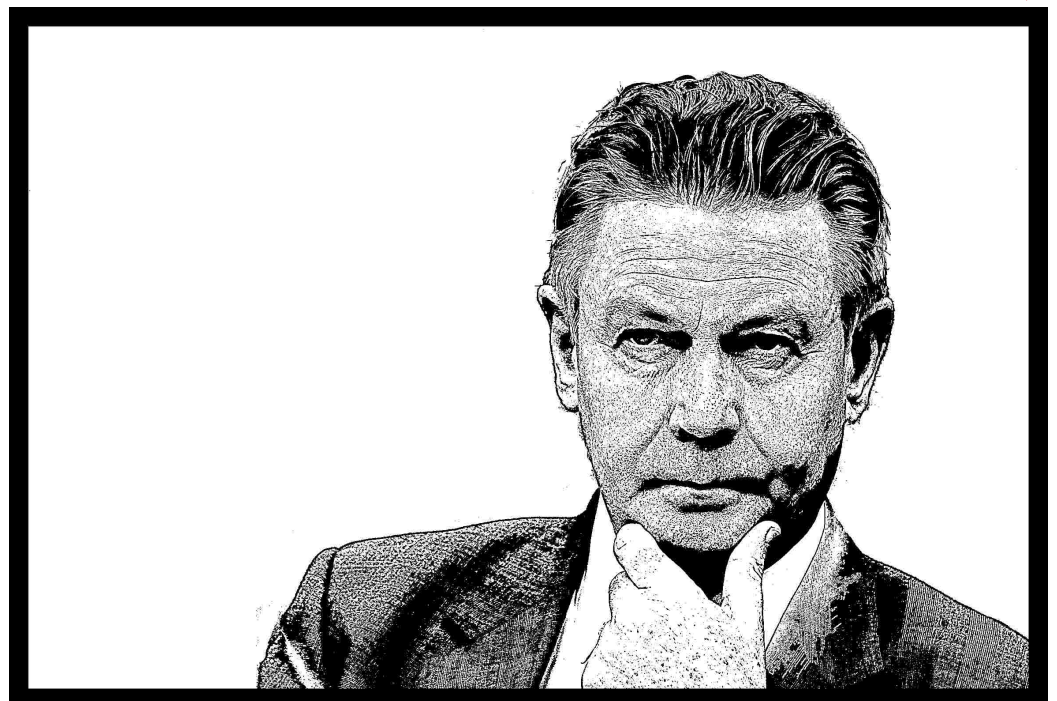
Het was dan ook geen kleine zaak, toen Europees Parlementslid Kader Arif (S&D, Socialisten en Democraten) eind januari 2012 ontslag nam als rapporteur voor het Europese Parlement in dit dossier, uit protest tegen het ondertekenen en het voorafgaande onderhandelingsproces van ACTA door de Europese Commissie. Het ontbreken van dialoog met het middenveld, het gebrek aan transparantie en de onduidelijkheid over de onderhandelingen en de inhoud zaten hem te hoog. Volgens Arif zijn de bezorgdheden van het Europese Parlement ook onvoldoende in rekening gebracht door de Commissie. Ook de druk vanuit de rechterzijde van het Parlement om het akkoord zo snel mogelijk te ratificeren, zonder de publieke opinie te laten spelen, is voor het Franse Euro-

Karel De Guchts honderdtachtiggradenbocht als Handelscommissaris is er eentje om te onthouden.

parlementslid een brug te ver.

ACTA schuifelt al enkele jaren door, en het is niet ondenkbaar dat het Hof toch groen licht zou geven. In dit geval echter, staat het niet in steen geschreven dat het akkoord er komt. Zo heeft de S&D-groepering van het Europees Parlement al laten weten in een persbericht dat zij, onafhankelijk van de uitspraak van het Hof, eisen dat er een fundamenteel debat komt in het Parlement. Het Hof zal dus niet het laatste woord hebben. Dat zou volgens hen enkel kunnen oordelen over de tekst zoals ze nu staat, en niet over de mogelijke gevolgen die ACTA later zou kunnen teweegbrengen.

Dit wijst echter op een andere kant binnen dit debat, die vaak onderkend wordt en misschien minder aan bod gekomen is tijdens de discussie rond ACTA in de publieke arena. Het gaat namelijk over de manier waarop de Europese Unie als democratische entiteit kan ageren. De Moeial sprak begin februari met Erik Josefsson (Adviseur over Internet Beleid voor de Europese Groenen, nvdr.), die hierover enkele markante uitspraken liet optekenen (zie onderstaand uittreksel; het volledige interview is na te lezen op de website). Of ACTA nu wordt goedgekeurd of finaal wordt afgewezen, het zal sowieso een impact hebben en een precedent zijn voor de manier waarop de Unie met zijn burgers omgaat. Evengoed zal het de machtsrelatie tussen de Commissie enerzijds, en

ACTA, een bredere kijk

Vervolg

het Parlement, als enig democratisch verkozen orgaan, anderzijds testen.

d.M: Wat zijn voor u de meest omstreden onderdelen van ACTA en waarom moeten we ons zorgen maken over het parcours dat deze overeenkomst tot nu toe heeft afgelegd?

Josefsson: De twee belangrijkste twistpunten zijn de procedure en de inhoud. Er wordt over ACTA onderhandeld alsof het een handelsakkoord is, maar het bevat legislatieve voorstellen met betrekking tot strafrechtelijke sancties en dergelijke zaken horen niet in een handelsakkoord te staan. Het is normaal dat bij onderhandelingen over een handelsakkoord er een zekere vorm van geheimhouding wordt gerespecteerd. Als het bijvoorbeeld over tarieven of import/exportcontroles gaat, is daar een zekere rechtvaardiging voor. Echter, als men begint te spreken over legislatieve sancties, of het opleggen van strafrechtelijke wetgeving, dan is het noodzakelijk dat dit op een transparante manier in zijn werk gaat. Het Hof van Justitie van de Europese Unie heeft dit overigens al

meermaals bevestigd. Er moet een zekere transparantie zijn zodat men publiekelijk dit proces kan bekritisieren en bediscussiëren.

Over het algemeen zou ik stellen dat de manier waarop de onderhandelingen georganiseerd werden, fout was. Men had nooit akkoord mogen gaan met de geheimhoudingsverklaring die de

De betrokkenen gedroegen zich als een soort club, een *coalition of the willing*, die samenkwam om een standaard te dicteren aan de rest van de wereld.

regering van de V.S. in het begin van de onderhandelingen heeft doorgedrukt. Wanneer een dergelijke procedure wordt gevolgd, is geheimhouding het onvermijdbaar resultaat.

U bent de adviseur van de Parlementaire groep van de Groenen-EVA wat deze materie betreft. Hoe staan jullie tegenover ACTA en welke acties worden er vanuit jullie groep voorbereid?

We hebben ons misschien als parlementaire fractie niet erg uitgesproken opgesteld tegenover ACTA, maar we volgen het dossier al een tijdje en trachten er uiteraard ook op te wegen. Het parlement heeft bijvoorbeeld al een resolutie gestemd over ACTA in maart 2010. Op dat moment zijn de Groene (EGP-EVA), de Liberale (ALDE), de Socialistische (S&D) en de Linkse (GUE/NGL) politieke groepen samengekomen rond een tekst die kritisch was ten overstaan van ACTA. We waren het er niet mee eens dat de tekst niet multilateraal, maar plurilateraal werd opgesteld. Wat ik hiermee wil zeggen is dat de betrokkenen zich gedroegen als een soort club, een *coalition of the willing*, die samenkwam om een standaard te dicteren aan de rest van de wereld. Wij vinden dat een dergelijke regeling met alle getroffen partijen moet onderhandeld worden.

We hebben toen ook onderhandeld met de Europese Volkspartij (EVP) en de Europese Conservatieven en Reformisten (ECR) die zich als pro-ACTA opstelden. Het resultaat hiervan was een resolutie van het parlement die in maart 2010

Erik Jozefsson

met een grote meerderheid werd goedgekeurd. We hebben toen ook vanuit het Parlement druk gezet om een grotere transparantie te verkrijgen. Het gevolg hiervan is een wijziging van minstens één versie van ACTA geweest. Naast een vraag voor meer transparantie stelde de resolutie ook dat ACTA moest gelimiteerd worden tot namaakgoederen, en dat patenten en andere auteursrechten uit het verdrag moesten worden genomen, zodat de titel en de inhoud in overeenstemming met elkaar zouden zijn.

Heeft men bij het opstellen van de huidige versie van het verdrag genoeg rekening gehouden met de kritiek die in het begin van 2010 vanuit het Parlement werd geformuleerd?

Om even een kanttekening te maken bij de resolutie die door het Parlement in november 2010 werd goedgekeurd, zou ik durven stellen dat de groepen die tegen ACTA zijn even groot waren als ervoor, maar dat de onderhandelingen op een andere manier plaats hadden. Er werd namelijk onderhandeld met alle partijen samen, maar de EVP verliet de onderhandelingen de avond voor de stemming. Uiteindelijk is er in een relatieve chaos gestemd, wat er toe heeft geleid dat de tekst van de EVP en de ECR werd goedgekeurd. Dit gebeurde echter slechts met een kleine marge (331 tegen 294 met 11 onthoudingen, nvdr.). De Europese Commissie heeft deze zwakke politieke steun echter geïnterpreteerd alsof er een grote consensus bestond over ACTA, wat niet het geval was.

Kader Arif (S&D) is onlangs opgestapt als rapporteur uit protest tegen de manier waarop ACTA onderhandeld en ondertekend is door de Commissie. Heeft hij de juiste beslissing genomen?

Kader Arif, als verantwoordelijk politicus voor het ACTA-dossier namens het EP, is volgens mij onder enorme druk gezet de laatste maanden. De Europese Commissie wil immers absoluut dat dit akkoord erdoor komt. Het is vreemd dat de Europese Commissie de dag na de novemberresolutie met de verdere procedure startte, welke toch maar een klein politiek draagvlak had. Als de Commissie politiek gevoeliger was geweest, zouden ze deze kleine meerderheid niet als brede politieke steun voor hun methode hebben geïnterpreteerd. Het publiek protest dat we nu zien kan geïnterpreteerd worden als een uitloper van deze beslissing. De Commissie neemt in mijn ogen haar taak niet serieus. Ze zijn immers verantwoordelijk voor het opvolgen van de verdragen, en moeten hierbij verifiëren dat hun acties de grondrechten van de Europese burgers respecteren, dat er een duidelijke beoordeling is van de gevolgen van hun acties. Momenteel proberen ze het debat te winnen door eindeloos te herhalen dat er niets aan de hand is.

Kunnen we dan stellen dat er ook een positieve zijde is aan dit hele proces? ACTA draagt hier ook bij aan de manier waarop het Europese middenveld zich ontwikkelt, hoe het Parlement zichzelf ziet en de interactie tussen de Europese burgers en het Parlement.

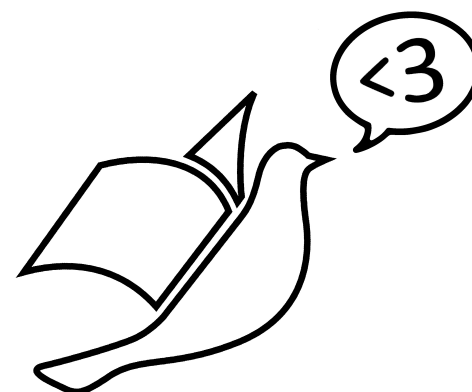
Ja. Zo zie je de enorme aantallen handtekeningen die de petitie verzamelen, die het Parlement in rekening zal moeten brengen. Er zijn uiteraard ook politici die maar al te graag uit naam van een dergelijke ‘basis’ willen spreken. Aan de andere kant loopt er momenteel ook een procedure die voor het Parlement nadelig zou kunnen uitdraaien. Zo heeft een ngo een klacht ingediend bij de Ombudsman, naar aanleiding van ACTA. Deze zou bepaalde documenten hebben aangevraagd, maar de inzage werd geweigerd. Er werd hen aanvankelijk verteld dat deze niet bestonden, maar blijkt nu dat ze wel bestaan. Als deze klacht correct blijkt heeft het Parlement zijn eigen regels met de voeten getreden, wat problematisch zou zijn voor de transparantie in het Europese Parlement. Als enige democratisch verkozen Europese instelling, is het belangrijk dat ze hun geloofwaardigheid niet verliezen.

Er lijkt dus veel meer op het spel te staan dan enkel de goedkeuring of afwijzing van ACTA?

Inderdaad, dit gaat over de kern van het democratisch proces in Europa, de manier waarop we democratie hier opvatten. Je zou kunnen zeggen dat het hier gaat over een lakmoesproef voor democratie in Europa. ♦

Dit is een ingekorte versie van het interview, het volledige interview kan u terugvinden op <http://www.vub.ac.be/moeial>.

Document Freedom Day

European Parliament
March 28th 2012

Sceptisch over SKEPP: over waarheid, wetenschap en filosofie

Opinie

DOOR NATHANIËL BOVIN EN PIET VAN DE VELDE

De organisatie SKEPP onderzoekt sinds 1990, vrij van religieuze of politieke opvattingen, beweringen en verschijnselen die volgens de huidige stand van de wetenschap bijzonder onwaarschijnlijk of onmogelijk zijn. De kruisvaarders van de wetenschap binden moedig de strijd aan tegen kwakzalvers, astrologen en ander ongedierte. De organisatie legt luchtige theorieën het vuur aan de schenen, en tracht bedrog van werkelijkheid te onderscheiden. Enkel zitten ze met een pijnlijk probleem: wie controleert deze zelfverklaarde controleurs?

SKEPP dankt zijn bekendheid de laatste tijd voornamelijk aan de strijd tegen homeopathie. De alternatieve geneeskunde zonder enige wetenschappelijke basis is een doorn in het oog van menig rationeel individu. Deze strijd zorgde ervoor dat de organisatie aan veel geloofwaardigheid heeft gewonnen. Een kritische stem leek zich te laten gelden in het maatschappelijk debat, en dat met een wetenschappelijke achtergrond.

Langs de andere kant is te merken dat SKEPP langzaam in de handen komt van een bepaald groepje academici, dat niet altijd even veel zin heeft in een uitgebreid maatschappelijk debat over wetenschapsfilosofie, wanneer het niet rechtstreeks in hun kraam past. De laatste maanden bleek dat deze wetenschapsfilosofen graag de geloofwaardigheid die SKEPP heeft opgebouwd, gebruiken om collega's over dezelfde kam te scheren als de ordi-

Het wetenschappelijk positivisme van de 19de eeuw claimt hier, bij monde van deze club, een machtspositie die nefast is voor elk zinnig debat.

naire kwakzalvers. Het wetenschappelijk positivisme van de 19de eeuw claimt hier, bij monde van deze club, een machtspositie die nefast is voor elk zinnig debat.

De ongelovige Thomas eist goedgegelovige volgers

Binnen SKEPP zijn de moraalfilosofen rond de strekking van professor Johan Braeckman en Maarten Boudry de grote gangmakers. Samen met hun lichtend voorbeeld, Etienne Vermeersch (ook

bekend van het 'links' Vlaams Nationalistische doorslagje, de *Gravensteengruppe*), houden ze zich, buiten moraliserend bezig zijn over filosofie en in plaats van filosoferen over moraal, ook vooral bezig met het afrekenen van alles wat voor hen te oubollig links is. Dit sinds de breuk van Vermeersch langs de ene en professor Jaap Kruithof en professor Koen Raes langs de andere kant.

Onlangs sijpelde hun gedachtegoed door naar het brede publiek via een opiniestuk van Geerd

Op 5 februari 2011 organiseerde SKEPP nog een symbolische actie. Enkele tientallen vroege vogels, waaronder Patrick De Witte, verzamelden om zichzelf te "vergiftigen" met arsenicum en slangengif dat dertig keer na elkaar tienmaal verdund was in water. Doel: bewijzen dat er niets in zat. Foto: dewereldmorgen.be

Spijtig lijkt het dat we in onze pers weer een flauwe herwerking moeten gaan uitvechten van de zogenaamde Science Wars. Men kan beter geeuwen om niet te moeten huilen.

Magiels (redacteur van het tijdschrift van SKEPP) over de filosoof Slavoj Žižek. Het opiniestuk *Hoedt u voor Žižek, de donkere kantjes van een charlatan* schuift weinig onderbouwde argumenten naar voor. Apotheose van het artikel: Žižek durft zichzelf waarlijk een communist te noemen. En laten we eerlijk zijn, dan moet de (zogezegd) kritische medemens hem schamper afdoen als een rattenvanger van Hamelen.

Dit was slechts een prelude voor een veritable charge op de geloofwaardigheid van de psychoanalyse. Braeckman en Boudry verwezen naar de psychoanalyse in hun boek *De Ongelovige Thomas heeft een punt* als “Onzin voor gevorderden”. De hoofdredacteur van *Wonder en is Gheen Wonder* (het tijdschrift van SKEPP), Dr. Griet Vandermassen, vatte het samen in haar artikel *Irrationalisme in de academische wereld*. Dit stuk heeft tot doel de fans van de psychoanalyticus Jacques Lacan een toontje lager te doen zingen. Ze beweert hierin gemakkelijkshalve dat de wetenschappelijke interesse in het werk van Lacan een ongelukkig toeval is, en schrijft deze oneer toe aan de Marxistische filosoof Louis Althusser. Zoals u wel weet, een man waarop men niet kan bouwen.

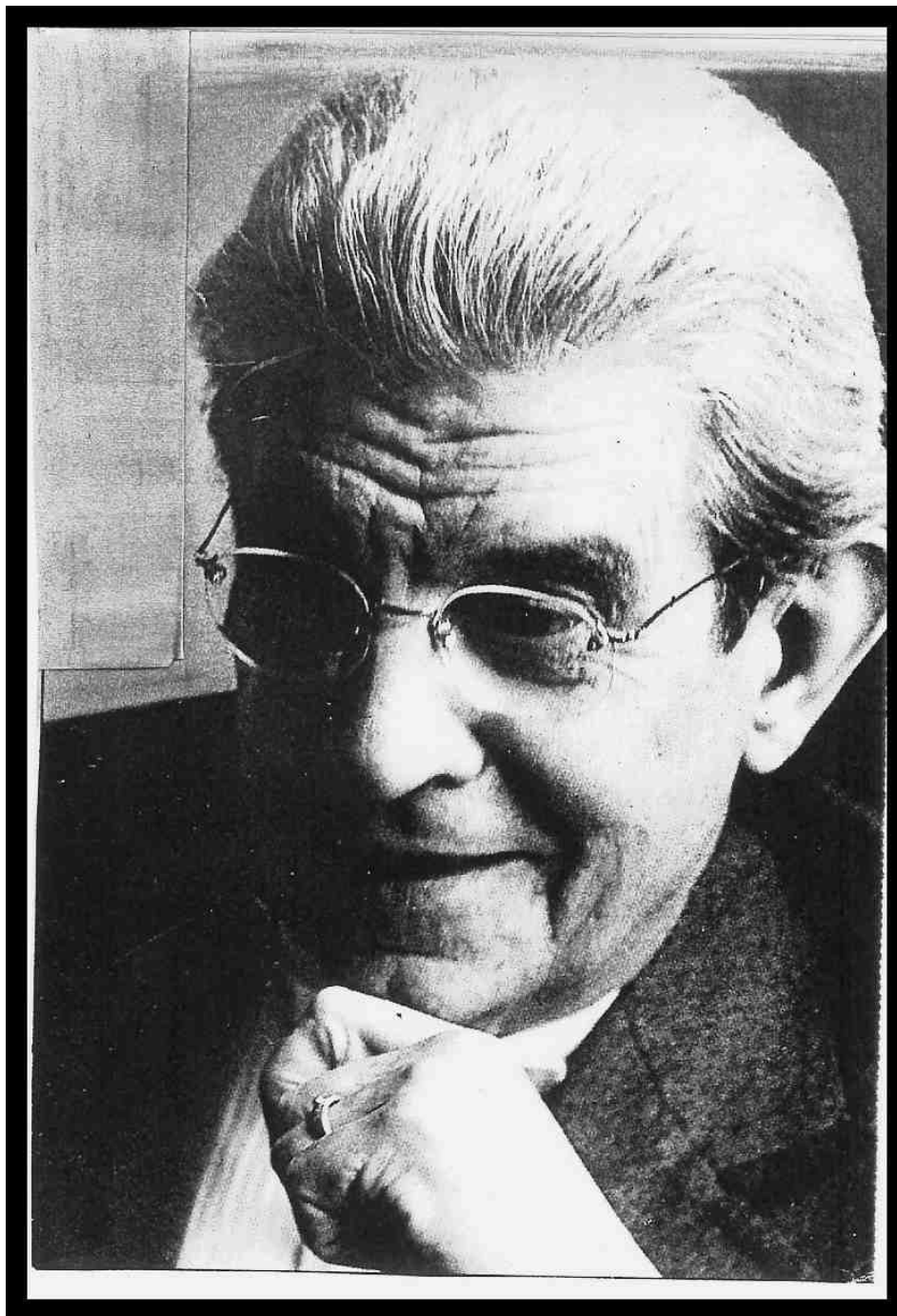
Vandermassens voornaamste kritiek op Lacan is dat zijn teksten te obscuur zijn: “De formalisering en Lacans obscure, ondoordringbare schrijfstijl mogen wel de indruk geven van filosofische diepgang, maar dat is bedrieglijk: er is geen coherente theorie, geen substantiële inhoud.” Samengevat: de teksten zijn te obscuur, dus het zal geen filosofische diepgang hebben. Een vaak gebruikt argument dat wijst op intellectuele oneerlijkheid, zo gebruikten de christelijke autoriteiten hetzelfde argument bij het lezen van de teksten van Spinoza.

Wanneer Vandermassen verder in de tekst de academische populariteit van Lacan probeert te verklaren, is elke vorm van figuurlijk filosofisch moddergooien toegelaten. Anders intelligente mensen koesteren deze teksten omdat ze nu eenmaal graag subversief zijn. Ze meent dat het anti-establishmentdenken van de jaren '60 de paraplu is die bescherming biedt voor dit soort ideeën. Hoe durven academisch opgeleide mensen van de geijkte paden af te wijken en te flirten met een dergelijk faux-scepticisme. De tweede motivatie is dat, wanneer je de “obscure” teksten niet snappen zou, de academische wereld je als idioot zal bestempelen.

Of in Vandermassens eigen woorden: “Daarnaast is er natuurlijk ook de vrees om dom over te komen, de vrees dat, als je Derrida, Lacan of Deleuze niet snapt...” Met andere woorden: het intellectuele establishment dat de Lacaniaan daarmet wou verpulveren omdat hij subversief was, is nu zijn elitaire ivoren toren geworden van waaruit hij

via intellectuele trucjes anderen tracht te weren.

Uiteraard komt Vandermassen niet uit het niets opzetten, en haar literatuurlijst verraadt dan ook zeer snel de strekking. Om weer eens te gaan zwaaien met Sokal en Bricmont, bekend als de beeldenstormers die Cultural Studies wilden ontmaskeren

Jacques Lacan

Sceptisch over SKEPP: over waarheid, wetenschap en filosofie

Vervolg

als pseudo-intellectueel gewauwel, je moet het maar doen. Dat deze twee geen uitstaans hebben met wat ze als filosofisch gecalaver bestempelen, weten we al langer. Dat ze niet bepaald zorgvuldig omsprongen met de teksten in kwestie, al haast even lang. Spijtig lijkt het dat we in onze pers weer een flauwe herwerking moeten gaan uitvechten van de zogenaamde *Science Wars*. Men kan beter geeuwen om niet te moeten huilen.

Vandermassen en Braeckman komen met een dergelijke argumentatie eerder over als propagandisten van een anti-intellectualisme, maar de achterliggende gevolgen zijn des te fataler. Het is het filosofisch wetenschappelijk debat een halt toe roe-

pen met drogredenen van dezelfde strekking als de Tea Party. De kritiek is dat het "moeilijke" teksten zijn die door een bepaalde intellectuele elite gebruikt worden en die a priori fout zijn omdat ze

Het is het filosofisch wetenschappelijk debat een halt toe roepen met drogredenen van dezelfde strekking als de Tea Party.

niet eenvoudig het bewijs van een rigide denken leveren. Het belemmert zelf vooruitgang binnen het wetenschappelijk denken.

De bedrogen scepticus

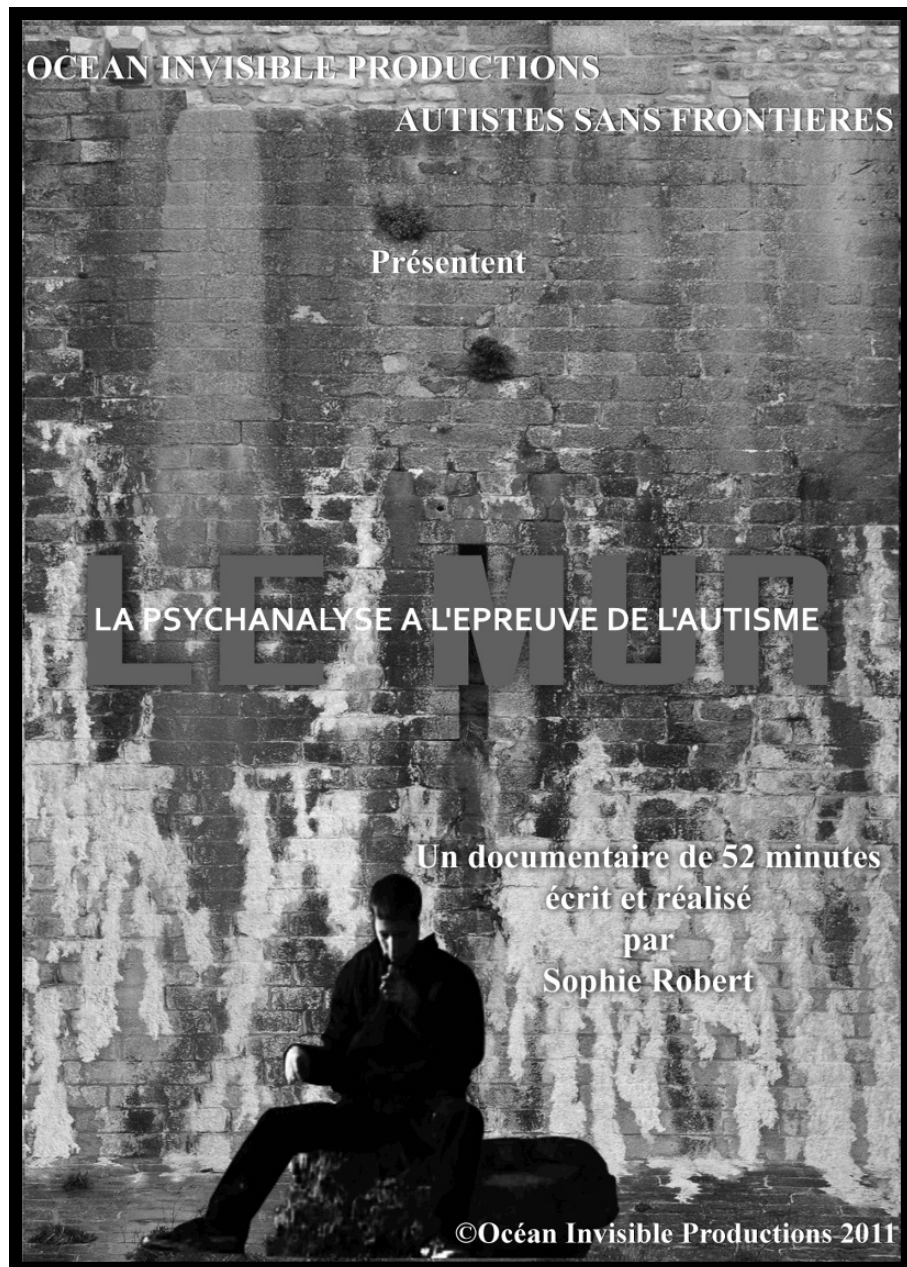
Johan Braeckman koketteert ook graag met de Franse documentaire *Le Mur* van Sophie Robert. De documentaire handelt over psychoanalyse en autisme. Hoewel de documentaire zich de allure

aanmat van een werkstuk met non-fictief karakter, oordeelde het Gerechtshof te Lille dat Robert de waarheid geweld had aangedaan door ongeoorloofd te beginnen knippen en plakken bij het monteren van de film. Dit alles weerhield Joël De Ceulaer niet om een venijnig opiniestuk te schrijven over

psychoanalyse, waarbij hij gretig verwees naar de ideologie van Braeckman en aanverwanten. Eerst stond hij op de voorste linie om zich te wapenen met deze documentaire en durfde hij uitweiden over de schande die de psychoanalyse voor de mensheid is. Dat er een volledige vakgroep aan gewijd was in Gent: wraakroepend. Wanneer later echter bleek dat dit groepje zich had laten beetnemen door de magie van de camera, werd dat terloops weggemoffeld in een berichtje van omgekeerde grootte, waarna het weer even stil werd.

Ook de voorzitter van SKEPP mengde zich in deze netelige kwestie. Professor Wim Betz, die vroeger verbonden was aan de faculteit Geneeskunde van de VUB, is sinds 2007 op emeritaat. Hij verzet zich al even hardnekkig tegen psychoanalyse, met alle ongelukkige gevolgen van dien. Zo is hij er van overtuigd dat, wanneer de psychoanalytici opkomen voor een apart statuut dat hen zou onderscheiden van handopleggers en homeopaten, dat net wel een reden is om ze over dezelfde kam als dergelijke kwakzalvers te scheren. In de *Artsenkrant* (25/10/2011) liet hij optekenen: "Een

paar jaar geleden was er ook al een poging om de kamers samen te stellen. Van een kabinetsmedewerker van de toenmalige (groene) minister vernam ik dat de homeopaten zwaar gelobbyd hebben om mij zeker niet te benoemen omdat ik nu eenmaal als een notoir tegenstander geboekstaafd sta. Dat is ongetwijfeld nu ook gebeurd." Dat men bij de voorstanders van homeopathie al wel eens met de invloed van Big Pharma wilt zwaaien, is wel bekend. Is het echter nodig dat men nu vanuit de tegenovergestelde hoek met de sluipende invloed van Big

Op 26 januari oordeelde de rechtbank in Rijsel dat Le Mur, een documentaire van Sophie Robert, gecensureerd is. De verknipte getuigenissen van drie psychoanalytici die Robert wegens haar documentaire voor de rechter hadden gedaagd, moesten uit de film gehaald worden. Robert moest ook nog eens een schadevergoeding van 40.000 euro ophoesten. Ze heeft al laten weten in beroep te gaan.

Thema in Le Mur is autisme en de wijze waarop psychiaters ermee omgaan.

Homeopatheo moet gaan schermen? Complotdenken is blijkbaar niet weggelegd voor één strekking. *Big Pharma vs. Big Homeopatheo*, nou ja.

Waarheid: de enige echte

Het probleem met het waarheidsdenken dat de leden van SKEPP in de media schijnen te propageren, is dat het zeer lineair is opgebouwd. Het lijkt of ze hebben afgesproken dat dit de waarheid is, en dat het zo overal, voor eeuwig en altijd zal blijven. De waarheid zou dus via een gekke methode te vinden zijn. Echter, iedereen met een beetje kennis van de geschiedenis van de wetenschappen en de filosofie kan begrijpen dat waarheid een zeer moeilijk te vatten begrip is. Zo moest Galileo Galilei zijn collega-geleerden toch overtuigen van zijn wereldbeeld. Toen die hem er op wezen dat hij verkeerd zat - want de maan zou zich volgens zijn berekening op een andere positie bevinden - is daarmee ook niet-heliocentrisch denken van de tafel geveegd. Al blijft het interessant (en ietwat ironisch) dat net deze wetenschappers momenteel in de populaire verbeelding als het typevoorbeeld van onwetenschappelijke dogmatici te boek staan. Hetzelfde evolutionaire karakter laat zich ook gelden bij het opstellen van het atoommodel. Na het atoommodel van Bohr kwam Sommerfeld en later Heisenberg op de proppen met een verfijnder model. Ook toen al zorgde de discussie over wat nu wel en niet waar was voor verhitte discussies, maar nergens werd de andere afgedaan als een kwakzalver of een charlatan.

Uiteraard zal er nu iemand opstaan en roepen: falsificatie! Laten we op dat thema toch maar niet te voortvarend doordreunen, het A4'tje van Vermeersch indachtig over wat al dan niet wetenschap is. De irrationaliteit van wetenschappelijke vooruitgang is al door velen met zorg geboekstaafd, maar ze bevindt zich daarom niet enkel in het kamp van de aanhangers van Lacan. Falsificatie blijft maar al te vaak een droom, en het beeld van de heroïsche wetenschapper naar Popperiaanse makelij, vechtend tegen de bierkaai van wetenschappelijke onkunde, kan moeilijk gefalsificeerd worden, daar niemand hem ooit is tegengekomen. Onze vrienden in het onverzettelijk wetenschappelijke kamp zijn van de eerste onder de mat geveegde anomalie nog niet gestorven. Laten we ook niet vergeten dat Popper de logica niet tot heilig wou verheffen.

Zoals we al aanhaalden: SKEPP worstelt danig

Johan Braeckman

met het probleem dat hun waarheidsdenken aanleunt bij dat van dat de wetenschappelijk positivisten. De leden proberen dit te legitimeren door een duidelijk demarcatiecriterium vast te leggen. Een criterium dat moet uitmaken wat wel, en vooral wat niet wetenschappelijk is. Met een dergelijke

letje papier te passen, in tegenstelling tot wat Vermeersch doet uitschijnen.

Het kiezen voor een statische analyse van de waarheid, zorgt er ook voor dat er op praktisch vlak een dogmatische aanpak wordt geheiligd, zowel van de wetenschappelijke als filosofische praktijk. Dezelfde fout die positivisten eerder al hadden gemaakt, want zo vervangt men een religieus wereldbeeld, dat niet in vraag kan gesteld worden, door een wetenschappelijk wereldbeeld, dat ook niet in vraag kan gesteld worden. Het gevolg is dat de wetenschap zichzelf niet meer in vraag kan stellen wat an sich zeer onwetenschappelijk is en nefast voor de evolutie van filosofie of wetenschap. De vrees voor een opkomend irrationalisme en het hieruit volgend intellectuele braakland dat SKEPP schijnt voort te sturen, zorgt ervoor dat ze de foute tegenstanders kiezen. Terwijl de universiteit verkocht wordt voor een appel en een ei aan de hoogste bidder, wordt er hier lustig geschoten op een vakgroep en een discipline die noch de oorzaak, noch de kern van het probleem is. Vraag blijft, zijn de mensen van SKEPP zich daar wel van bewust? ♦

Uiteraard zal er nu iemand opstaan en roepen: falsificatie! Laten we op dat thema toch maar niet te voortvarend doordreunen, het A4'tje van Vermeersch indachtig over wat al dan niet wetenschap is.

demarcatiwoede komen ze gevaarlijk in het vaarwater terecht van het creëren van een lineaire en statische waarheid. Zo'n waarheid zou dan gemakkelijk meetbaar moeten zijn, zodat het eenvoudig wordt om te beslissen wat goed en wat slecht is. Dit staat echter in contrast met elk gevoel voor kritische zin voor wetenschap, waar de discussies er een hoop dynamischer aan toe gaan. Wetenschapsfilosofen braken zich hier de afgelopen vijftig jaar het hoofd uitvoerig over, maar het antwoord leek toch niet zo gemakkelijk op één vel-

Bittere, dieptreurige ellende

Uitstel executie voor sans-papiers

Bij tijd van schrijven werd bekendgemaakt dat de VUB de 23 sans-papiers, die verbleven in de voormalige Vesalius-lokalen, nog tot 1 juli onderdak zal verlenen. Ze moeten hun huidige verblijfplaats onder de koten op de Schoofslaan nog steeds verlaten vanwege een geplande renovatie, maar ze kunnen vanaf 1 maart terecht in Triomflaan 36, een ander VUB-gebouw enkele deuren verder. Hierbij is ook het rampscenario van de baan dat de hongerstakingende actievoerders in hun precaire fysieke toestand op straat zouden belanden.

Niet dat ze het voor deze tweede onderdakcrisis – de VUB besloot de groep op te vangen nadat ze uit hun vorige verblijfplaats gezet waren en gedwongen waren te kamperen op het Elsense Fernand Cocq-plein – gemakkelijk hadden. Ook de nu al ruim 40 dagen durende hongerstaking eist haar tol. Dit werd op de persconferentie van 28 februari nogmaals duidelijk. Bij het begin van de conferentie wachtten de ambulanciers buiten op politiebegeleiding om het gebouw te betreden. Het is niemand duidelijk waarom de politie-escorte nodig is, het ambulancepersoneel wist dit zelf ook niet op te helderen. Toen de politie eenmaal gearriveerd was, betraden zij en de verplegers het gebouw en werd de zieke hongerstaker op de brancard afgevoerd. Het was overigens niet de eerste keer dat men een beroep moest doen op medische hulp. Dan is het des te pijnlijker dat de hongerstaking weinig weerklank vindt in de media. Een markant gerucht was zelfs dat een journalist verklaard zou hebben, tegenover een lid van het steuncomité, dat de media pas aandacht zouden geven aan de hongerstaking bij het sneuvelen van het record... of een hongerstaker.

Ook in het kamp van de politieke verantwoordelijken bleef het angstvallig stil. Als de VUB geen andere woonplaats voorzien had, waren de 23 zonder pardon op straat beland. De regels omtrent de opvang van illegale immigranten zijn zodanig dat niet iedereen zomaar recht heeft op onderdak. De VUB-sans-papiers hebben dan ook geen recht op enige vorm van opvang.

Het is belangrijk om het onderscheid te maken tussen een asielzoeker en een sans-papier. De eerste hebben, naargelang de voortgang van hun bureaucratische procedureslag, recht op opvang. Maar wanneer men eenmaal uitgeprocedeerd is en niet manu militari gedeporteerd wordt, vervalt dit recht en belandt men volledig in de clandestiene sfeer. Een sans-papier is volledig aangewezen op een arbeidscontract om legaal in het land te mogen verblijven. Wie in het bezit is van een contract, krijgt een verblijfsvergunning die om de zoveel tijd verlengd wordt, mits men nog steeds een contract kan voorleggen. De beste oplossing uit de koker van het staatssecretariaat, was de sans-papiers te verwijzen naar de daklozenopvang. Het mag voor iedereen duidelijk zijn dat dit voor mensen die dusdanig verzwakt zijn door de hongerstaking, geen humane optie is.

De VUB-administratie heeft nogmaals de wens geuit dat de hongerstaking wordt stopgezet. De actievoerders zien de staking echter als hun laatste mogelijkheid om druk uit te oefenen op de politiek. Door de hongerstaking hopen de sans-papiers een verblijfsvergunning en een werkvergunning voor één jaar, een zogenaamde C-kaart, te bekomen. Momenteel moet een sans-papier het vaak doen met een B-kaart, wat op de persconferentie omschreven werd als een 'slavernijkaart'. De B-kaart creëert een grote afhankelijkheid van de werkgever, die het contract constant moet verlengen. Dit maakt de toekomst, ook met arbeidskaart, zeer onzeker. Het is dus onwaarschijnlijk dat de sans-papiers aan deze wens van de VUB gehoor zullen geven. Zoals père Daniel (woordvoerder van de sans-papiers op de persconferentie) het verwoordde: “We moeten ons vooral afvragen wat de aanleiding is van zo'n drastische actie.” Er wordt wel gezegd dat hongerstakingen een oneerlijk drukkingsmiddel is, maar dit werd door hem alvast grondig betwist. “Er is vooral moed en wanhoop nodig om tot hongerstaking over te gaan. Dit is een schreeuw van mensen die hier al jaren leven en werken om een menswaardige behandeling.” ◇

(kp, sr)

Doodsangst bij terminale patiënten: hoe behandelen?

Lsd bij end-of-life-therapie

DOOR OLIVIER DIELEMAN

Euthanasie, palliatieve zorg en sedatie: het zijn zwaarwichtige onderwerpen die de media niet onderbelicht laten. In België, dat wereldwijd te boek staat als vooruitstrevend land ter zake, is er vanzelfsprekend een wettelijk kader, maar op internationaal academisch niveau staan de ontwikkelingen natuurlijk niet stil.

Palliatieve zorg richt zich tot patiënten die te maken hebben met één of meerdere irreversibele levensbedreigende aandoeningen, waarbij het verlichten van verscheidene pijnen en het verhogen van de levenskwaliteit centraal staan. Ook het ondersteunen van de patiënt en zijn nabije familie wordt in rekening genomen. Hier komt dus ook het verlichten van angst bij kijken. Hiervoor is het belangrijk de oorzaak van deze angst te herkennen. Deze kan namelijk gemaskeerd worden door slape-loosheid, nachtmerries, ontkenning of het zoeken naar aandacht. Ook de hevigheid van de angst kan fluctueren naarmate de onderzoeken en behandelingen verstrijken en er gewacht wordt op bepaalde resultaten.

Angsten

Daarnaast is het opsporen van de effectieve oorzaak van de angst belangrijk. De eerste soort angst kan een nevenverschijnsel zijn van bepaalde neuroleptica. Hierbij volstaat het om deze af te bouwen, eventueel in combinatie met het verstandig toedienen van een kalmeringsmiddel (benzodiazepine). Ook bij een tweede soort angst, de anticipatorische angst voor onderzoeken en dergelijke, kan het toedienen van een kortwerkend kalmeringsmiddel uitkomst bieden. Bij angstvorm drie is een medicamenteuze behandeling minder vanzelfsprekend. Het gaat hier om hetgeen we als de eigenlijke doodsangst kunnen omschrijven.

Natuurlijk is dit een onderdeel van ons menszijn, maar bij sommige patiënten kan dit drastische vormen aannemen waarbij allerlei fysieke problemen optreden, die uiteindelijk kunnen leiden tot het verlies van onafhankelijkheid. In deze gevallen staan familie en hulpverleners vaak hulpeloos. In de huidige praktijk wordt er vaak gekozen voor palliatieve sedatie, wat niet echt een uitkomst biedt. Soms kan het raadplegen van een geestelijke of morele consulent hier een betere, meer menselijke uitkomst bieden, maar nog te vaak blijven de patiënten zitten met hun angst. Zijn er nog andere mogelijkheden?

Lsd

Naast deze huidige manieren van werken is er ook een (niet zo) nieuwe vorm van therapie in opkomst. Controversieel, maar oud en recent onderzoek presenteren veelbelovende resultaten be-

“The last rites should make one more conscious rather than less conscious, more human rather than less human.”

Aldous Huxley

treffende een psychotherapie met behulp van lsd (lysergic acid diethylamide) als therapeutisch middel. Vóór lsd op de lijst van verboden middelen kwam te staan, naar aanleiding van de demonisering van het lucratieve gebruik in de jongerencultuur, was er al veelbelovend onderzoek gedaan, waarvan de resultaten definitief werden opgeborgen of verloren zijn gegaan.

Dat psychedelische substanties nuttig kunnen zijn bij therapie van ongeneeslijk zieke personen die geconfronteerd worden met de dood, werd door de kinderarts Valentina Pavlovna Wasson voor het eerst aangehaald in 1957. Dat deed ze in een interview voor het magazine *This Week*, waarin ze vertelde over haar ervaringen met de heilige paddenstoelen (die het bestandsdeel psilocybine bevatten) in Mexico. Dit idee verspreidde zich en ook andere intellectuelen begonnen zich er in te

verdiepen.

Zo ook Aldous Huxley, die ervan overtuigd was dat mensen hun dood beter spiritueel zouden ervaren, in de plaats van haar slechts te zien als een tragisch fysiologisch proces. “The last rites should make one more conscious rather than less conscious, more human rather than less human.” Door middel van lsd zou men een groter bewustzijn kunnen opwekken, wat bijdraagt tot een meer betekenisvolle overgang van leven naar dood. Hijzelf bracht dit in praktijk door zich enkele uren voor zijn overlijden te laten doseren met 100 microgram lsd. In *This Timeless Moment*, geschreven door zijn vrouw Laura Huxley, wordt dit omschreven als een rustig en vredevol overlijden.

De interesse was meteen gewekt bij andere onderzoekers, en al gauw werden verschillende on-

Dr. Peter Gasser

derzoeken gestart naar de psychoactieve eigenschappen van lsd. Zo toonden Kast en Collins in 1964 aan dat kankerpatiënten met ernstige fysiologische en mentale pijnen, een grotere vermindering qua pijnervaring ondervonden dan bijvoorbeeld met klassieke pijnstillers als Dilaudel of Demerol. Ook hun gemoedstoestand tegenover hun nakende levenseinde bleek verbeterd. In later onderzoek van Kast werd ook duidelijk dat lsd niet enkel de ontvankelijkheid van stervende individuen voor omgeving en familie vergrootte, maar ook de mogelijkheid om de subtiele nuances van het dagelijkse leven beter te appreciëren, wat bijdraagt tot een grotere algemene tevredenheid en een significante vermindering van angst. Een medewerker van Sidney Cohen, een prominente psychiater uit Los Angeles die met psychedelische therapie voor terminale patiënten bezig was, kwam tot de conclusie dat personen bij wie dergelijke ervaringen geïnduceerd werden, zich minder zorgen maakten om hun persoonlijke ondergang en dit meer zagen als een onderdeel van het natuurlijk proces van het leven.

Banvloek

Dit inzicht zou daardoor heilzame gevolgen hebben op het welbevinden van de patiënt, die nu minder angst, paniek, pijn en afhankelijkheid ondervindt in het licht van de te komen veranderingen. Deze bevindingen werden bevestigd door andere onderzoekers, waaronder de prominente psychotherapeut Dr. Stanislav Grof. Meer onderzoek volgde, maar de aanhoudende negatieve houding tegenover hallucinogenen van overheden wereldwijd, zorgde voor de stopzetting ervan. Zo werden veelbelovende resultaten naar de archieven verwezen. Tussen 1972 en 1990 werd er geen enkel onderzoek meer gedaan naar het medisch en therapeutisch nut van dergelijke psychedelische stoffen.

Sinds 1990 is hier verandering in gekomen. Dr. Rick Doblin, de stichter van MAPS (Multidisciplinary Association for Psychedelic Studies), geeft aan dat er wereldwijd op dit moment meer dan een half dozijn klinische studies naar het medisch potentieel van psychedelische stoffen lopen. Bijvoorbeeld Dr. Peter Gasser in Zwitserland, die onderzocht hoe therapeutische behandeling met behulp van lsd de doodsangst van terminaal zieke patiënten beïnvloedt. In mei dit jaar werd de laatste van de twaalf onderzochte subjecten behandeld en volgens Gasser zijn de resultaten veelbelovend.

Momenteel wordt er gewerkt aan een publicatie voor een prominent peer-reviewed magazine. Daarnaast zijn er ook studies die werken met psilocybi-

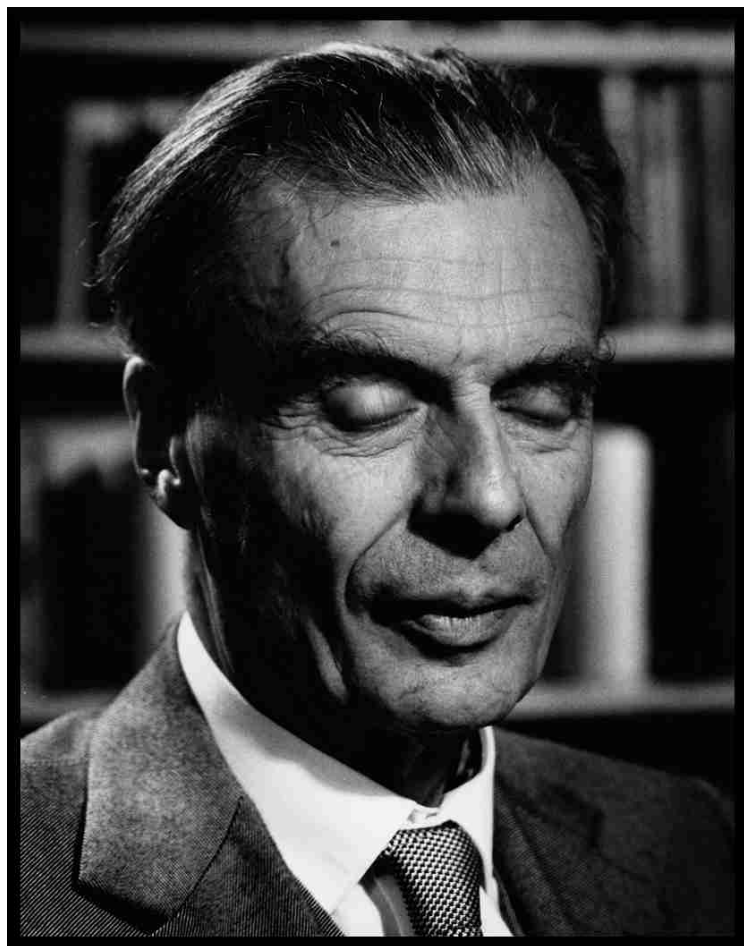
ne, een ander hallucinogeen dat dezelfde kwaliteiten blijkt te hebben. Buiten het behandelen van angst, blijken deze stoffen ook enorm effectief in het behandelen van clusterhoofdpijnen (een aandoening waarbij de patiënt in cycli terugkerende, pijnlijke aanvallen krijgt aan één kant van het hoofd) en verslavingen, met in het bijzonder alcohol.

Misschien hebben we in de nabije toekomst nieuwe manieren om mensen, die kampen met verschillende psychische en/of neurologische aandoeningen, beter te helpen en begeleiden, waar-

bij we meteen het stervensproces op een meer humane manier kunnen benaderen. Een manier die minder angst en pijn omvat en ons tegelijk niet verdooft, maar wel meer bewust maakt van onze menselijkheid.

Voor meer informatie over deze stoffen en hun studies, kan je terecht op de website van MAPS (www.maps.org).

Volgende maand: een interview met VUB-professor Wim Distelmans.

Aldous Huxley

U wil niks missen van de Moeial? Houdt u dan onze website in het oog, geregeld gevuld met nieuws heet van de naald!

www.vub.ac.be/moeial

Of krijg updates via Facebook of Twitter!

Goudkoorts in Peru

Houdt president Humala stand in dossier-Minas Conga?

DOOR PAOLA VERHAERT

Toen Keiko Fujimori en Ollanta Humala oog in oog staan stonden in de laatste rechte lijn naar het Peruaanse presidentschap in mei 2011, schemerde een contrast van dag en nacht door. De zegepalm zou voor Humala zijn, maar tien maanden later is de verkiezingseuforie helemaal weg. Een groots mijnbouwproject, Minas Conga, heeft Humala in lastig parket gebracht.

Keiko Fujimori, dochter van, anticipeerde op een voortzetting van de jarenlange Amerikagezinde traditie. Het was echter de erfenis die haar vader achterliet, die Fujimori Jr. nekte. Het neoliberale beleid van vader Alberto Fujimori – die momenteel overigens de tijd dooft in een gesubsidieerd reservaat omwille van corrupte praktijken en moord op politieke tegenstanders – liet zijn sporen na: kloven werden verder uitgediept en de ongelijke verdeling van rijkdom was nooit groter. Zo bezit 10 procent van de bevolking 40 procent van de rijkdom, leeft 50 procent in armoede en is 13 procent ondervoed.

In Peru, een land waar nagenoeg elke wending naar links als communistisch wordt bestempeld, kwam Ollanta Humala, een voormalig legerofficier van indiaanse herkomst, op met een gematigd programma dat gunstig oogde voor de minderbedeelden. Humala verzekerde een breuk met het slaafse gedrag van zijn voorgangers en een keuze voor een onafhankelijke koers tegenover Uncle Sam. Aldus koos een nipte meerderheid van de Peruaanse populatie op 5 juni voor Ollanta Humala om Alan García op te volgen. Een programma waar de – voornamelijk arme – bevolking oor naar had. Met de verkiezing van Humala verliest Washington dan wel een belangrijke bondgenoot, maar Latijns-Amerikaanse landen zoals Venezuela, Bolivia en Ecuador zijn er één rijker.

Fast forward naar november. Via een joint venture vroegen de Wereldbank, Minas Buenaventura (PE) en Newton Mining (US) het land ten dans over Conga, een uitbreiding van Yanacocha, dat de grootste goudmijn van het Zuid-Amerikaanse continent is. Minas Conga, een project dat gerealiseerd zal worden in het noordelijke Cajamarca, houdt al wekenlang de Peruaanse media in de ban. Inzet is de vernietiging van vier bergmeren, in een regio waar 78% van de bevolking afhankelijk is van de landbouw en de veeteelt. In hogere sferen maakt men zich meer zorgen over de 4.800 miljoen dollar die geïnvesteerd werden in het project. De gevleugelde woorden “Peru heeft Conga nodig” hebben zowaar meer weerklank bij de economische elite van het land.

Na enkele protestmarsen, wegbarricades en een boerenbijeenkomst volgde op 9 november een 24-urenstaking, het zoveelste duidelijke signaal voor de regering. Universiteiten werden bezet, wegen geblokkeerd en 10 000 mensen kwamen op straat. Nadat deze acties afgewimpeld werden, ging er op 24 november een staking van onbepaalde duur tegen het mijnbouwproject Minas Conga van start.

Toen de regionale protestleiders weigerden te wijken en beide partijen voet bij stuk hielden, besloot president Humala de noodtoestand uit te roepen: het leger nam de controle over de interne orde over. Grondwettelijke rechten zoals de onschendbaarheid van de woonst en de vrijheid van vergadering werden *on hold* gezet. Een blik op de Peruaanse grondwet toont dat de nood-

Keiko Fujimori en Ollanta Humala

toestand de facto enkel afgeroepen kan worden in geval van verstoring van de vrede of interne orde, catastrofe of ernstige omstandigheden die het leven van de natie aantasten. Het breken van geweldloos protest is een uitzondering waard voor Ollanta Humala.

De noodtoestand wordt uiteindelijk dan wel opgeheven, maar een oplossing is nog niet in zicht. *In the meantime, there's something rotten in the state of Lima.* Viceminister voor Milieu José de Echave stapte al op, zijn eigen vorm van sociaal protest tegen Yanacocha. Daags na het uitroepen van de noodtoestand diende ook premier Salomon Lerner zijn ontslag in bij de president. Zo

verdwijnen steeds meer centrumlinkse figuren uit de regering Humala. De uitgelezen kandidaat om het premierschap op zich te nemen ziet Humala in Oscar Valdés, een ex-militair die belooft met harde hand te leiden. Het is namelijk al te lang geleden dat een Zuid-Amerikaans leider zich ontpopte tot autoritair heerser en het leger als zijn stokpaardje beschouwde.

Langs de andere klinkt er applaus voor Ollanta Humala, wegens het dumpen van de linkse kameraden die hem bijstonden tijdens de verkiezingscampagne, en het kiezen voor het veiligstellen van buitenlandse investeringen. De ambitie van een sociaal beleid zal gerealiseerd worden op basis van de inkomsten uit grote investeringsprojecten zoals Conga, claimt Humala dezer dagen. Daar waar hij tijdens zijn verkiezingscampagne teerde op de slagzin “Wat is meer waard? Water of goud?”, wordt nu duidelijk welk antwoord Humala hier aanvinkt na de casus-Minas Conga, een project waarvan de uitkomst exemplarisch zal zijn voor het toekomstige mijnbouwbeleid. ❖

**“Wat is meer waard?
Water of goud?”**

Het Vrije Akademosje

Na de eerder verschenen politiek getinte lezersbijdragen die dit jaar in de Moeial zijn verschenen, vonden wij, het team achter Akademos, het op één na populairste blad van de VUB, het de hoogste tijd om ook een stukje in te zenden. We zouden hierbij vooral voor onderlinge verbondenheid willen pleiten, want het is de hoogste tijd om de neuzen weer in dezelfde richting te manoeuvreren. Links of rechts, rood of blauw, jong of oud, zijn we niet allereerst Brusselse studenten van de Klauwaert en de Geus, bekommerd om en begaan met het lot van onze formidabele Vrije Universiteit en haar verdere succesverhalen?

We zouden de lezers van dit blad er op attent willen maken dat de VUB meer is dan sektarisch politiek gehakketak. Het is niet al kommer en kwel op de VUB! Ook al worden wij er in dit blad frequent van beschuldigd dat we onze universiteit in een al te zonnig licht plaatsen – tot vage implicaties van propaganda toe – blijft zij toch niet een beetje “the shining city on the hill?” In dit blad wordt dan wel systematisch en gratis geschoten op het instituut van de VUB en de beslissingen die zij neemt, maar laat ons toe enige nuance aan te brengen.

De unieke VUB-mentaliteit laat zich ook buiten Brussel gelden. In de strategische alliantie met de UGent bijvoorbeeld, laat de VUB zich van zijn beste kant zien. We zijn natuurlijk een loyale partner, maar men moet toch erkennen dat wij van de VUB grotendeels de UGent in stand houden. Zonder het ventiel van de VUB zou de Ugent onvermijdelijk imploderen onder zijn eigen gewicht. En kijk, als professor Mathijs intellectueel te licht bevonden wordt, kan hij nog altijd érgens terecht. Idem dito bieden wij een vrijhaven aan controversiële maar interessante denkers die op de UGent verstikken, zie bijvoorbeeld professor Cogen.

Ook op cultureel en culinair vlak is het duidelijk waar de klepel hangt, en dat is gelukkig niet in Gent. De VUB valt op dit vlak niet te kloppen! Met als epicentrum van dit alles onze eigenste campus. Kijken we maar naar het Kultuur-Kaffee, bruisende hotspot van het Brussels nachtleven, op een steenworp van het centrum. Na de Starbucks in Brussel-Centraal de hipste koffiebar annex fuifzaal van Brussel. Waar de student schouders kan wrijven met de knapste koppen van het intellectuele leven aan onze alma mater. Ook de bourgondische innerlijke mens, anorexiapatiënt of vegetariër komt niets tekort, we mogen trots zijn op ons (binnenkort zonder twijfel 5-) sterrenrestaurant. Het al uitgebreide menu dat voor eenieder wat wils biedt, wordt binnenkort tijdelijk aangevuld met een exclusief gerecht: nyctibatrachus vrijeuni-kikkerbillen, zoals altijd met rijst, frieten, aardappeltjes of puree bij de zachte prijs inbegrepen. Een gevulde maag en wetenschappelijk onderzoek van de bovenste plank, in Brussel gaat het allemaal samen!

Na al die culinaire verwennerij, kan een mens zich al wel eens wat onwennig in zijn vel voelen. Gelukkig biedt de VUB ook onderdak aan state-of-the-art sportbedrijven, en geeft ze zodoende de kans om een centje bij te verdienen door hun activiteiten dicht bij de gemiddelde student te laten afspelen. Dat er al eens een lek in het dak van het zwembad te bespeuren valt, betekent enkel een lagere waterrekening aan het einde van de maand en moedigt onze faculteit Architectuur enkel aan om zijn innoverende kracht te ontketenen. We prognosticeren dat tegen 2015, bij de inauguratie van het Sporthotel, het woord “waterschade” enkel zal verwijzen naar de jacuzzi's. Er zijn heden al enkele experts aangewezen om te onderzoeken wat de meest stevige structuur voor het dak zal zijn, geheel in de architecturale pluriformiteit die de VUB zo kenmerkt. Beton en glas, de mogelijkheden zijn eindeloos!

Niet dat de huidige gebouwen van de VUB geen pareltjes zouden zijn, met

Onze beste persberichten: een selectie

- 22 februari 2012: Het geweten van onze topstrafpleiters
- 17 februari 2012: Vechtsporten bieden extra kansen voor kwetsbare jongeren
- 17 februari 2012: EU's innovative financial instruments for stimulating public-private partnerships
- 14 februari 2012: Leerstoel onderzoekt effect licht op winkelgedrag
- 26 januari 2012: Belgische kankerpatiënten sterven minder vaak thuis dan in Nederland
- 20 december 2011: Crisis stimuleert populariteit historisch voedsel met feestdagen
- 16 december 2011: Waarom mogen cheffoks zich misdragen?
- 16 november 2011: Wetenschappers op kot bij studenten

als pronkstuk het M-monument, ontworpen door de wereldwijd befaamde architect Renaat Braem. Ook de Q-aula's worden over heel de wereld bewonderd. Met zijn draaiende aula bevindt de VUB zich nog maar eens in het wiel van de kopgroep op het gebied van technologische innovatie. Binnenkort zal ook het uitschuifbaar dak operationeel zijn, zodat men op warme zomerdagen niet meer op het gras van ons (uiteraard van een hoge Center Parks-gezelligheidswaarde getuigende) outdoor-auditorium moet plaatsnemen.

De kwaliteit van dit alles wordt enkel maar onderstreept door onze collega's, als we kijken naar het sterke jaar dat de VUB op de internationale prijzenfestivals achter de rug heeft. Ondanks het frequent gemor op de campus, is men in de universiteit aan een sterk parcours bezig. Maandag laatstleden werd bekendgemaakt dat de bibliotheek zowaar genomineerd was voor de Kafka Award For Excellence, de KAFETjes. Na de Oscars mag België zich dus opnieuw opmaken voor een nagelbijtende ceremonie. De tegenstanders zijn echter niet min: topfavoriet blijft de Iraanse verkiezingsshow, of zoals het daar bekend staat: “de verkiezingen”. Onze bibliotheek is nog maar de top van de potentiële prijsberg. Ook onze nieuwsbrief wordt veelgeprezen en is dan ook de gedoodverfde favoriet in de verkiezing van het Comité der Promotie van Nieuwsbrieven. De nieuwsbrief is genomineerd in drie categorieën: Beste Font, Positiefste Headline en Feel Good Story van het jaar. Tevens maken we kans op de “Briefie” in de prestigieuze categorie 'Beste nieuwsbrief 2012'. De VUB-mentaliteit is, geheel in de geest van doctor honoris causa aan deze instelling Eddy Merckx, de man die zijn volk leerde triomferen, een winnaarsmentaliteit.

Hoewel de inschrijvingen zich elk jaar in stijgende lijn blijven voortzetten, verbaast het ons dat er zich niet nóg meer studenten naar onze groene campus spoeden. Het Brusselse studentenleven combineert, als enige, traditie met het ontwikkelen van een vrije geest, denken we maar aan de *wevedeve*. Zo ontvangt elke generatiestudent bij aanvang van het academiejaar een stofzuiger, aangeboden door de gezellige Studiekring Vrij Onderzoek, en dit sinds 1949! Andere georganiseerde pret: Sinterklaasverkleedpartijtjes, kampvuurtjes en ontdoopfeestjes. Geen gevreesde hoge opstap of elitair gedrag: de bijzonder lage drempel biedt een kans voor iedereen!

Gelukkig wordt dogma bij deze kring (en op onze universiteit tout court) geschuwd. We kunnen enkel hopen dat elke student zich hierbij kan aansluiten. In de gevleugelde woorden van Poincaré: “Anders zetten we een zotte klak op en gaan we pinten drinken op de Zavel.” ♦

Ave Verhaegen!
– het Akademossteam

De media ontbloot - Opinie

Het schaamlapje van de neutraliteit

DOOR SARAH FELLAHI

"Met seksisme heb ik het over bepaalde vormen van discriminatie die niet onder de huidige wetten vallen, maar die subtieler zijn en te maken hebben met bepaalde clichés over vrouwen", zo sprak Joëlle Milquet, minister van Binnenlandse Zaken. Met haar wetsvoorstellen heropende ze een eeuwige discussie over seksisme, in het bijzonder in de media en reclamewereld.

Het seksisme is weer even alomtegenwoordig in de media. Zo kwam onder andere Ryanair onder vuur te liggen wegens een te seksistische reclameaffiche. Ook het beleidsplan van Joëlle Milquet lokte heel wat discussie uit. Nochtans is het een eerste stap in de goede richting. Zo pleit ze onder andere voor een multolerantie ten opzichte van seksistische stereotypering in de media, het dichten van de loonkloof tegen 2016 (waar tot op heden de vrouw nog steeds gemiddeld 25% minder loon ontvangt), een actieplan tegen partnergeweld, een antiseksismewet waarbij inbreuken worden gesanctioneerd, et cetera. Ook over de commotie rond masturberende mannen op het autosalon, had Milquet een uitgesproken mening. Wanneer bleek dat zij hun geilheid botvierden op de hostessen van Suzuki, opperde Milquet dat zij evengoed andere kledij konden dragen, zodat duidelijk wordt dat de auto, en niet de vrouw, het object is.

Uiteraard is het institutionaliseren en formaliseren van antiseksisme slechts een gedeeltelijke oplossing. Een grote verantwoordelijkheid zal, en hoort, bij de vrouw als individu te liggen. Het bestraffen van een licht seksistisch getinte mop of het beboeten van fluiten naar vrouwen, is niet enkel ineffectief, het is ook betwistbaar of dergelijke maatregelen werkelijk een ommezwaai van de heersende mentaliteit kunnen teweegbrengen. Daarentegen moet de vrouw actief een rol spelen en tonen dat ze sterk in haar schoenen staat en niet, al achterover leunend, verwachten dat wettelijke bepalingen haar strijd zullen beklinken. Sommigen ontbreekt het mijns inziens aan feministische strijdbaarheid, wat de situatie enkel bemoeilijkt.

Doch, reclame omringt ons overal, en vaak bemerk je reeds in een oogopslag de stereotyperende, beledigende, vernederende, onvriendelijke, kwetsende, neerbuigende ondertoon in reclamebeelden en teksten die te zien zijn op televisie, websites, op de radio, affiches, tijdschriften,... Zijn we immuun geworden voor al deze reclame? Een van de vele argumenten, zijnde: "Het is *maar* reclame, het heeft geen enkele invloed op onze manier van denken", is bij nader inzien niet meer dan een flauwe poging tot ridiculisering. Het feit is en blijft dat de maatschappij constant beïnvloed wordt door reclame. Wat niet verwonderlijk is, gezien men op televisie gemiddeld meer reclame dan serie of film te zien krijgt. Het lijkt dan ook niet al te waanzinnig om de invloed van dergelijke reclame op de heersende stereotypes te erkennen. De promotie van Het Nieuwsblad voor haar sportkalender, waarin de vrouw als 'dom' wordt bestempeld of de reclame die onlangs circuleerde naar aanleiding van Valentijn waarin men de vrouw verwijt nooit te zeggen wat ze echt wil, zijn slechts twee van de vele voorbeelden.

Men heeft het dan wel over het bijna doorbroken glazen plafond, het gegeven blijft hoogst twijfelachtig. Dat vrouwen nu stemrecht genieten, werken en politiek actief kunnen zijn, zijn argumenten die de sociale realiteit geweld aan doen. Deze argumentatie ten spijt, blijken enkele zaken nog steeds uiterst gevoelig. Na de deelname van Linda De Win aan de Slimste Mens ter Wereld, werd ze geprofileerd als een wedijverende, betweterige vrouw. Het sociaal-cultureel hoogstandje dat Facebook is, werd dan ook naarstig gebruikt ter oprijsing van verscheidene haatgroepen. Erika Van Tielen daarentegen, was

een populaire stoot, zo getuige Humo's Pop Poll, waar ze tweemaal op rij verkozen werd als de vrouw die men het liefst uit de kleren zag gaan.

Alle polemiek ten spijt, wat blijft zijn deze neerbuigende, seksistische en voor de hand liggende stereotypes. Nemen we genoegen met werk (al dan niet met een lager loon), stemrecht en het feit dat we de politiek in mogen (waarbij we in de media ook niet altijd positief worden afgebeeld), of wordt het tijd om grenzen te verleggen, meer eisen te durven stellen en het algemeen beeld van de vrouw te veranderen? De hierboven vermelde (r)evoluties waren onbetwistbaar grote stappen in teken van de rechten van de vrouw. Echter, spreken in voltooid verleden tijd, als ware het feminisme en het eisen van gelijke rechten voorbijgestreefd, dient niet als bewijs voor het einde van een mannenmaatschappij.

Het is maar al te makkelijk om vrouwen (of mannen) die de ongelijkheid aanklagen, te bestempelen als *moraalridder*, *preutse conservatief*, *mannenhaatster*, *radicaal* enzovoort... Dat is alvast wel steeds het antwoord van de reclame-industrie (die telkens op de proppen komt met hersenloos geleuter en zich verschuilt achter de vrijheid van meningsuiting), mannen rondom ons en soms van vrouwen zelf. Uit studies blijkt dan ook dat één op twee vrouwen, uit angst om bestempeld te worden als *humorloos*, *afgezaagd*, *hardvochtige feministe* of *zuurpruim*, het seksisme negeren. Emancipatie, zei u? ♦

Het Nieuws van Morgen

Geparfumeerd met lentebloesems

DOOR KENNETH PONTZEELE

Rik Torfs verontschuldigt zich

Het was een ontredder Rik Torfs die gisteren op een emotionele persconferentie verplicht werd toe te geven dat hij “werkelijk geen idee” had dat hij zich ooit écht had aangesloten bij de CD&V. “Ik ging er vanuit dat ik door de journalist ondervraagd werd in mijn hoedanigheid als professor Kerkelijk Recht, en iemand die dus een kritische mening mocht hebben over een zogenaamde christen-democratische partij”, klonk het bedeesd.

De coryfee van de KUL dacht ook dat zijn opmerkingen over het ideologisch deficit van de partij niet zo ernstig zouden geïnterpreteerd worden nadat enkele maanden geleden bekend werd dat hij een weddenschap gewonnen had door “enerzijds, anderzijds” oprecht te slijten op een partijcongres. “Natuurlijk is dat voor een verkozen CD&V-parlementslid enkele bruggen te ver, en als ik dat écht zou zijn, wil ik mij uiteraard oprecht verontschuldigen.” Vervolgens vroeg hij zich luidop af wanneer die “partijraad” zich dan wel afspeelde, “of dat wekelijks was of zo”, “of er daarna nog bussen terug naar huis rijden” en of zijn adres dan wel juist stond neergeschreven in de rolator van Wouter Beke, want voor zover hij zich kon herinneren had hij daar nog nooit een uitnodiging voor gezien.

Sequel *The Iron Lady*

Na *The Iron Lady*, de bekroonde film over het leven en lijden van de IJzeren Dame, staat er al een tweede film over Margaret Thatcher in de steigers. Dit kondigde regisseur Phyllida Lloyd aan op een persconferentie na de Oscar-uitreiking. Na de kritische reacties op de donkere ernst van het eerste deel, gaat het er in deze prent iets lichtvoetiger aan toe. Het hoofdthema betreft de tot nu onderbelichte romance tussen Margaret Thatcher en Augusto Pinochet. Die twee leerden mekaar namelijk veel vroeger kennen en hadden een meer passionele relatie dan tot nu toe bekend was. Ze ontwikkelden een romance na een gezamenlijke deelname aan een School of the Americas-congres voor vrijheidsminnaars.

Orgelpunt van deze *romcom* wordt een indrukwekkend Bollywood-geïnspireerd zang- en dansnummer in het Estadio Nacional, het befaamde voetbalstadion in de Chileense hoofdstad Santiago, waar de prille dictator na zijn geslaagde machtsovername de communistische oppositie kennis liet maken

met de geneugten van het vrijemarktkapitalisme. De voorlopige werktitel voor deel twee is *My Fair Right Lady*. Voor de geïnteresseerde lezers: de Brusselse afdeling van het Liberaal Vlaams StudentenVerbond heeft al een subsidieaanvraag ingediend bij de Studentenraad in de hoop een limousinekaravaan te kunnen organiseren naar de avant-première.

Rectorverkiezingskoorts

Aandachtige studenten hebben het vast al geroken in de prille lentelucht: de rectorverkiezingen zijn in aantocht. In Gebouw M is dan ook het herverkiezingscomité van rector de Knop in actie getreden. Net zoals bezorgde burgervaders overal te lande, doet onze rector er alles aan om zijn herverkiezing veilig te stellen, wat voor niemand onopgemerkt blijft. Zo is in de schoot van de groendienst een task-force opgestart om de belofte van onze rector dat de studenten en proffen met propere schoenen hun les zouden kunnen aanvragen, eindelijk in te lossen. Als eerste actiepoint zouden alle bomen, struiken en al het andere pré-compost verwijderd worden van de campus. Ook zou in navolging van het sportveld het overblijvende gras op onze voormalig groene campus vervangen worden door kunstgras.

Naar het personeel wordt de gulle hand van de rector ook uitgereikt. Zo krijgen alle faculteitssecretariaten via een lucratieve sponsordeal met een bekend espressobedrijf een nieuwe koffiemachine. “Echt een toffe koffiezet, die van George Clooney en god enal!”, klonk het bij een dolenthousiaste bron binnen een prominente onderzoeksgroep, die weliswaar anoniem wenste te blijven.

Verdere geruchten zeggen dat voor mogelijke tegenkandidaten een onverwachte promotie is gevonden aan de net opgerichte GULAG-onderzoeksgroep in de kelders van Campus Jette. De wilde geruchten suggereerden zelfs dat de rector geprobeerd zou hebben om de redactie van het notoir kritische studentenblad 'de Moeial' te paaien met de belofte van een lokaal met werkende internettoegang en wat extra hi-tech materiaal. Bij het ter perse gaan was nog niet bekend of deze kritische luizen zich zomaar laten omkopen met goedkope electronica. Wel zou één hardwerkende journalist, die uiteraard anoniem wenst te blijven, willen opmerken dat het laatste model iPhone er wel héél aantrekkelijk uitziet. Herververkiezingssteun-aantrekkelijk, om specifiek te zijn. ⚡

Een oud Oezbeeks spreekwoord stelt:

«Zolang de borstel nog aan de steel is, veegt zij zeker zo goed schoon.»

DE KNOP 2012
Stem de VUB naar het wiel van het peleton!

Waarom superhelden moeten sterven

Superman en Gilgamesh

DOOR PIET VAN DE VELDE

Het verhaal speelt zich zo'n 4000 jaar geleden af in wat nu Irak is. Toen Georg Smith als eerste het in spijkerschrift geschreven verhaal ontcijferde, trok hij onmiddellijk zijn kleren uit en sprong hij op en neer als een konijn. De assyrioloog las in de 12 tabletten verhalen die gelijkenissen vertoonden met het Oude Testament. Vooral verwijzingen naar de zondvloed zorgden voor de nodige commotie binnen de archeologische wereld. Uiteindelijk zag de standaardversie het daglicht rond 1930.

Het epos zelf begint eerder met een slotzin van een boek: "Hij die alles gezien heeft,(...), hij die alles wist." Zo vrijdel je meteen elke mogelijkheid op een sequel. Maar waar het eigenlijk om gaat: Gilgamesh is koning van Uruk, een stad in Sumerië, die zijn dagen vulde met het houden van wedstrijden die hij keer op keer won. Het werd de inwoners allemaal een beetje te veel en ze vroegen aan de goden om hem te entertainen. De goden gaven hem een speelkameraadje, Enkidoe, (ondanks wat de naam doet vermoeden is er geen connotatie met de Pfaffs) die minstens zijn evenknie is in sterkte/schoonheid/moed/intelligentie/taco's eten/...

Om Enkidoe naar Gilgamesh te lokken, moesten de goden beroep doen op hun persoonlijk escortediens: de tempelvrouwen. Een tempelmeisje werd bevolen om naar het woud te gaan en kreeg nogal plastische instructies: op de grond te gaan liggen en de benen opensnijten zodat Enkidoe haar stevig zou kunnen pakken. Jammer genoeg voor het tempelmeisje zou hoofse liefde pas binnen 3000 jaar en vogue zijn.

Uiteindelijk keren Enkidoe en het tempelmeisje terug naar Uruk. Gilgamesh had ondertussen al een beetje over Enkidoe gedroomd. Hij deed wat elke gezonde koning van zijn generatie deed, namelijk zijn *recht van de eerste nacht* ten volle benutten. Als koning mocht Gilgamesh beschikken over de meisjes op hun huwelijksnacht voor een iets te intieme inspectie.

Enkidoe, die zo te zien plotsklaps een gentleman was geworden, vond dat allemaal maar niets en besloot dit zeer hoffelijk op te lossen door op de vuist te gaan met Gilgamesh. Na een paar rake klappen bleek dat beide heren elkaar toch zo leuk vonden dat ze elkaar omhelsden en het Sumerisch equivalent van BEST-FRIENDS-FOREVER-armbandjes begonnen te dragen.

Al gauw begon Gilgamesh zich weer te vervelen. Dus trok hij er samen met Enkidoe op uit om de demonische Humbaba te doden. Wanneer de demon eenmaal vermoord was, begon al dit geweld de vruchtbaarheidsgodin Ishtar aan te trek-

Iedereen is op zijn Kim-Jong-II's verplicht om dag en nacht zijn dood te bewenen.

ken. In deze bijbel krijgt de godin de weinig flatterende bijnaam "Hoer van Babylon" toegeschreven. Maar Gilgamesh moest niets hebben van deze godin, die hem bijna een goddelijk status beloofde. Het zal misschien weinig verbazen dat dit voorval ook nog eens ironisch zou uitdraaien.

Ishtar is nogal pissig op Gilgamesh en ze stuurt, zoals een godin van haar kaliber past, een Stier des Hemels. Echter, zoals een superheld betaamt maakt hij samen met Enkidoe van deze stier fijnge-malen préparé. De goden zijn hier allesbehalve blij mee. Na een vergadering besluiten ze dan maar dat Enkidoe moet sterven omdat Gilgamesh in de gunst staat van de god van (I shit you not) Zoet Water.

Vlak voor zijn dood scheldt Enkidoe zijn vrouw nog uit voor rotte vis om haar dan op een spreek-

woordelijke piëdestal te plaatsen. Zijn dood zendt een schokgolf uit door de stad. Iedereen is op zijn Kim-Jong-II's verplicht om dag en nacht zijn dood te bewenen. Gilgamesh die zijn hele leven er al lustig op rondgemoord heeft, begint na te denken over zijn sterfelijkheid. Na veel piekeren en babbeltjes met zijn moeder, is Gilgamesh van mening dat sterven maar niets voor hem is. Dus gaat hij naar de onderwereld om het leven daar eens onder de loep te nemen. -Insert 'Ironie' here-

In de onderwereld komt hij een koppel tegen dat als enige de zondvloed, die de hele mensheid heeft uitgewist, heeft overleefd. Voor deze prestatie kregen ze van de andere goden goddelijke krachten, waaronder natuurlijk het eeuwige leven. Om Gilgamesh duidelijk te maken dat hij zal sterven en nooit een god zal zijn, stellen ze hem voor een uitdaging: hij moet proberen om zeven dagen

wakker te blijven. Gilgamesh valt echter in een diepe slaap van zeven dagen.

Tijdens de epiloog komt hij Enkidoe nog tegen, die - surprise surprise - nog in leven blijkt, maar even later per ongeluk door de onderwereld gegrepen wordt. Gelukkig kan Gilgamesh hem redden en vertelt Enkidoe over zijn ervaring in de onderwereld. Het laatste deel is er een beetje ongelukkig bij betrokken en is niet echt een meerwaarde. Het Gilgamesh-epos heeft dus duidelijk een religieuze en moraliserende ondertoon. Het sterfelijke van de mens en het rouwproces staan centraal in dit alles.

Ur-superman

Het personage Gilgamesh is tot op zekere hoogte vergelijkbaar met het archetype van een Superman. Hier zou ik niet de connotatie willen maken met de übermensch van Nietzsche, toch niet direct, maar eerder met de Krypton-gevoelige superheld uit de Action Comics.

Superman of Clarke Kent was origineel ook niet veel sterker dan een gemiddelde mens. In zijn allereerste strip doet hij niet veel meer dan een auto opheffen. Het is pas na de Golden Age of Comics, de periode van 1930 tot net na de Tweede Wereldoorlog, dat Superman extreme krachten begon te ontwikkelen.

De originele Superman heeft ook weinig gemeen met zijn huidige reïncarnatie en diens zwaar beladen morele code. Daarom stierven er maffialeerden, schurken en andere gespuis door het toedoen van Superman. Jerry Siegel en Joe Shuster, de bedenkers van Superman, waren al van jongs af geïnteresseerd in de mythes van de Klassieke Oudheid. De origine van Superman ligt, net zoals Gilgamesh, ook in het verwerken van de dood. Kortelings voor het bedenken van Superman, verloor Siegel zijn vader in een overval. Dat is de reden waarom Siegel een held wou creëren die niet kon sterven.

Jerry Siegel en Joe Shuster

De dood van een superheld

Echter, het meest interessante wat Superman ooit zal doen, is net sterven. We hebben de Supermanen en de Gilgameshen nodig om te zien hoe zij met de dood omgaan. Superman mag een buitenaards wezen zijn en Gilgamesh mag een goddelijke afkomst hebben, toch zijn ze het meest menselijk en herkenbaar wanneer ze met de dood moeten omgaan. Hun sterfelijkheid staat haaks op hun onfeilbaar bestaan. Het zijn superhelden die moeiteloos tegenslag kunnen omdraaien.

Waarom de dood van superhelden iedereen blijft fascineren, is om twee redenen begrijpelijk. Enerzijds nemen ze afstand van al hun krachten, wat hen, zoals hierboven beschreven, menselijk maakt. Anderzijds komt ook de psychische dood in het spel. Dat is dan de scheiding, weg van onze leefwereld.

De impact van deze scheiding is ook relevant voor hoe we zelf over de dood gaan nadenken. De dood van een superman vertelt ons dan ook meer over onze eigen angsten. Hoe we eeuwig jong willen blijven, zowel fysiek als mentaal, en hoe we schrik hebben van de scheiding van al wat ons dierbaar is.

Daarom is bijna elke maatschappij geobsedeerd door de sterfelijkheid van supermannen, omdat gewone mensen onderbewust niet overweg kunnen met hun eigen mortaliteit.

De begeerte is dus niet zozeer gericht naar de superheld zelf: die is slechts een vehikel voor het subject van het sterfelijke. Superhelden sterven al generaties lang om zelf orde te scheppen in het leven. Het is haast een universeel gegeven, dwars over de grenzen van tijd, context, taalgebruiker en de code waarmee iemand zich uitdrukt. De vrees voor wat de dood met zich meebrengt, proberen we te verzachten door onze helden te laten sterven.

Superman mag een buitenaards wezen zijn en Gilgamesh mag een goddelijke afkomst hebben, toch zijn ze het meest menselijk en herkenbaar wanneer ze met de dood moeten omgaan.

Thou shalt not put musicians and recording artists on ridiculous pedestals

Interview with Scroobius Pip

DOOR PAOLA VERHAERT

With those words hip-hopper, spoken word artist and, above all, storyteller Scroobius Pip entered the music scene in 2007 with composer Dan Le Sac by his side. Ironically, five years later, Pip's applauded and admired writings lifted him up to a heavenly high pedestal. Today, he tours the world with his second solo-album and his own live band. On the first stop of this tour de Moeial had the pleasure to have chat with the man behind Great Britain's most infamous beard.

de Moeial: **The new album just came out – congratulations. What were the reactions after the release?**

Scroobius Pip: Thanks, 'Distraction Pieces' just came out and it's all been overwhelming. It's the first thing that I've released on my own label and I expected it to be a tiny little side project, but it's just gone down really well. The reactions have been great, the videos have all been well and the UK tour was 90% sold out all the way through. It's good to get out in Europe to see how it goes in here. We've got a month of hitting up Belgium, Switzerland, France, Germany, Holland, Ireland, a bit of the UK again.

It's definitely getting you all over the place. One thing that is central in all your projects, is the word. Still, the stage holds an important place in your heart. For example, you're known to use props on stage, do these complement your performance?

I think the writing is the start of it and the completion is performing it on stage. I don't even think about recording or finishing with writing a piece. The completion of a text comes when it is shared with other people, that's where it feels like it was meant to be. On stage I often use props and things like that because particularly when you're talking about some quite serious and dark subjects you need to make sure it still remains an entertaining night out for the audience. In the end, people don't come to a lecture, they come to a gig. It needs to be visually as well as orally stimulating.

How important is direct contact with listeners and readers for you, as well as the actual articulation of a text?

It surprises me, but I've always been a far bigger fan of hearing or seeing poetry rather than just reading it. I believe that so much is on the delivery and on how it comes across. That could just be because I haven't had any education. I haven't studied poetry at college or university, so in my

mind, if I read poetry, it's one thing. But then if I see that poet perform his poem, it's a completely different thing. So yeah, I prefer watching or hearing it the way it was meant to be delivered.

The Idiot Box

Literature – let alone poetry – has been expelled to the slums of popular culture. Do you think that by confronting your audience with music, it gets easier to get the message across?

Yes, I definitely think it gets easier to take in, in a more comfortable way. But it's a weird thing with texts and literature, because I think it is hugely important, but I also think that there are a lot of mediums that don't get the credit that they deserve.

"It's not through anyone's failing, but to me it feels like it became the standard for music to have a linear story."

There are definitely film and television series that have moved me at least as much as any novel I've ever read. That scene is being looked at as just light entertaining and nothing serious, whereas a great novel is this wonderful and respected thing. And I think there should be a time where they kind of get together and meet. There are amazing documentaries around. It's the obvious one everyone is gunning about, but 'The Killing' was one that really got a lot of attention in the UK, and it was the first series I saw that a lot of British people were watching and that wasn't in English. It gets clear how television can be more than just light entertainment.

Equally in literature, there are as many crappy books as there are crappy television series.

Exactly. It's easy for everyone to say how television is the idiot box and that there isn't more to it

than X-Factor, but there's a lot more to it if you want to find it.

Do you think or hope that by confronting these two mediums – text and music – more young people will be charmed by the art of writing?

Yeah, definitely, to stories as much as anything. A lot of the stuff I do is just story-telling. I really like writing and telling stories, and I think that that's something that has escaped a lot of music for a long while. Music can be great in many different ways. I don't think that everyone should put in serious content or stories in their songs. There are many different levels on which it's important to appreciate music, but I think it's great to have more of an emotional connection and reaction to it.

That's what I like about the kind of music I fell in love with.

How do you feel about people who are rather pessimistic about today's youth? In the music video for the song 'Get Better' you seem pessimistic at first, but then, above all, you want to be constructive about society's children.

Yeah, that's it; it is about trying not to be pessimistic. I worked in a record shop for a few years and in London, there was a security guard working with me. He was a big skinhead guy, looked mean, talked like a right geezer, but my friend and manager at the time told me: don't take him at face value. The more I talked to him I found out that his family where all BMB members – BMB is basically a racist party in the UK – and that he'd grown up around that. He had a tattoo of a bulldog with a Union Jack on his arm and it was the thing he was most ashamed of in the whole world. All the time he was working there it was to afford to get laser treatment to remove his tattoo. That always struck me as more impressive. The fact that someone can come from a bad background and that kind of upbringing, and get through that, is more impressive than all the people who have had great, nice and friendly upbringings.

Did story-telling take up a big place in your own young life?

Not so much, it always surprises people that I wasn't so much of a reader as a kid. I read a lot more now and I thoroughly enjoy it. But again, I think just as much of the storytelling comes from interacting with people and actually talking to people about stories. I haven't got a degree, I've never been a great one for book smarts, but I love conversation and discussing stuff with people. I am happy to be proven wrong and to learn new things. But then also, I learned a lot about the storytelling through music and through film. 'Angles' was one of the first tracks I wrote that was very much a narrative and it was actually inspired by film. It occurred to me that in music there is generally a standard linearity. We wouldn't accept that in cinema, we wouldn't accept every film to be like that. It's not through anyone's failing, but to me it feels like it became the standard for music to have a linear story. Whereas in cinema, they spend years trying to find different ways to tell the same kind of story. I think we should do more of that in music.

Thou Shalt Always Be Honest

When listening to your music, the first thing one notices is the brutal honesty. It is quite refreshing, because generally there are few artists who love the creating of something more than actually being an artist. Is it hard for you to be that honest?

Not really. I mean, it's a weird thing but Dan Le Sac and I were quite lucky that the first stuff we wrote blew up. 'Thou Shalt Always Kill' was the first song Dan and I wrote together and it got in the top 40 in the UK. So at that point, there was no reason to be shy about holding it back, because we didn't really expect anyone to hear it. But because that blew up then, all I ever knew was writing in a very honest manner. In a way it can feel like a bad thing, because you're pouring your heart out to sell records. So again, you can look at it in a negative manner. I'm bottling up my emotions and then selling them.

The way it feels to me is that you would be equally as happy to write down everything you feel and have no one read it or pay for it.

Yes, it's on levels. I really think the com-

pletion of it is people hearing it. So as long as some people are hearing it, then that's the thing that counts. But at the same time, I remember that I did an interview in Texas once with Saul Williams. He was saying how he has no entry to the underground and I really identify with that, because if you want to write about something that is important to you, it's important to have that ambition. To think, as long as someone hears it, that's all you need. Surely if you've written something that you're proud of, you should want as many people to hear it as possible. You get a lot of bands who moan when they start to get success or start to get exposed. I'd love to be number one in the pop charts, but I wouldn't change the way I write to achieve that. So if I was number one in the pop charts, it would feel like a great achievement because it would mean that people on a large scale are identifying and investing in something that is more honest and more challenging.

That is something that really attracts people to

your music, they can identify. Another thing a lot of people do is read into it. Surely, one can say that the ghosts of writers like Schopenhauer or Nietzsche appear while listening to your lyrics and they could think that you have had a broad education. Do you agree with the saying "to write one has to read?"

No, I don't. I think that you have to have lived and experienced. It doesn't have to be restricted to reading. Of course, it depends on the kind of writing. I also think that as soon as you write or record anything, you then have to let it go, you can't be oppressive over it. I love all the things people interpret in different lyrics of mine. A lot of the time, it's not what I meant at the time, but that's great. It's great that they're taking it in that way and I'm really pleased that I have the kind of writings that allow that. It's not too specific. If you can't identify with it, then forget it. I think it has to do with the fact that I write a lot of characters and stories. If I'm writing about me, and I'm living in a small

Thou shalt not put musicians and recording artists on ridiculous pedestals

Continuation

town in Essex, then you might not be able to identify with that. If I'm writing about looking at another character, then you're looking at that character as well and you can still observe.

The stories are versatile and can be interpreted in many different ways. It's kind of similar to re-reading a book a couple of years later. You wonder if it's the book that changed, or if it's you that changed.

Completely, it's weird. I've had to bite my lip sometimes because people would interpret stuff on ways I don't agree with, but in a way it's not my place to disagree. The one time I did kick off over it was when the English Defense League, which is basically a mini-BNP, started to use a song by me and Dan called 'Stake A Claim' which is all about standing up for what you believe in, regardless of what others think, regardless of what society or the government says. They started to use that song to promote some of their marches. And I'm really against them; I think they're absolute scumbags. But really, I shouldn't say anything, because the song is about standing up for what you believe in, regardless of what anyone else thinks. So they used it in the right context, but me and Dan still had every video where they used it taken off of Youtube and told them they couldn't use it. Really, I should have stepped away, but just as a petty per-

"I'm bottling up my emotions and then selling them."

son I couldn't allow that, because I think they're stupid racists.

Now Or Never

After the collaboration with Dan Le Sac, you have now released your second solo album. Were there things that remained unsaid while working with Dan?

Scroobius Pip: We're starting to work on our third album soon. When we were writing our second album, there were a few things that I wrote, but it felt like they didn't fit with the way Dan and I made music. The music I loved the most growing up was punk and hardcore, and Dan hasn't got that influence. I would never be one to tell Dan how we should sound, because it's very much an equal partnership; I do the lyrics, he does the music and we put that together. So I had a certain amount of lyrics I felt I wanted to do with a live band and with that aggression. We needed a bit of a break anyway, just because ever since 'Thou Shalt Always Kill' it's been full on. We planned to have a

season off and it just so happened that in that time I got this record together.

You're busy as ever. To round up, could you give our readers a quote to think about?

This is really random and at the moment, but I was having a conversation last night. And I want to write about it, but I haven't figured out how to do it yet. It's something I've only just realized last night; it should always be a now or never, whether that is in a relationship or in a job. If it can't be now, then you can't waste your life waiting. If it can't be now, then you need to focus on what is now, rather than dream about it. That's how it should always be, and sadly that isn't the case. Sadly there will be times when you're pining after certain things for years, but really you should realize that if it can't happen now, it can never.

Unfortunately, the end of this chat has to happen now as well. Thank you for the interview. ♦

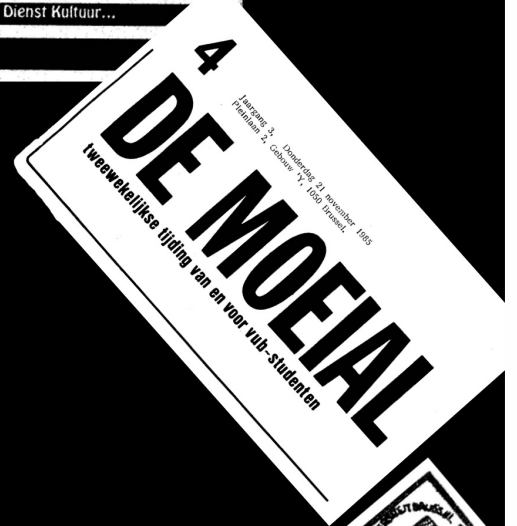
Scroobius Pip met Dan Le Sac

Versijnt tweewekelijks (niet in juni, juli, augustus, september) Afgiftekantoor: 1050 Brussel 5. Verantwoordelijk uitgever: Geert Bolemans, Pleinlaan 2, 1050 Brussel

De Moeial

...Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel, i.s.m. BSG, VO en Dienst Cultuur...

Zin om mee te werken? Kom dan eens naar een redactievergadering!
Elke woensdag om 20 uur
Adres: Triomflaan 35, 1160 Oudergem
«Join the legend!»

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
Gratis en onbetaalbaar sinds 1983

de Moeial

December-Januari 2011-2012

De Moeial

Mei 2008

Versijnt maandelijks Afgiftekantoor 1050, Brussel 5 V.U.: Bram Langmans Jaargang 27 n°4

Studententijdschrift van de Vrije Universiteit Brussel
in samenwerking met BSG, Studiekring Vrij Onderzoek en Dienst Cultuur

AGENDA

TENTOONSTELLING

Rosemarie Trockel: *Flagrant Delight*

18 februari tot 27 mei

Plaats: WIELS Brussel

Prijs: 8/5 euro

Deze tentoonstelling brengt het eerste overzicht van de Duitse kunstenares Rosemarie Trockel in België. Hoewel het werk van Trockel duidelijk refereert naar de subjectieve erfenis van het surrealisme en het dadaïsme, werd het nog maar zelden getoond in België. Deze tentoonstelling toont werken en reeksen van de jaren '80 tot nu alsook speciaal voor deze tentoonstelling gemaakte werken.

La Belle Époque de Jules Chéret

1 maart tot 20 mei

Openingsuren: dinsdag tot zondag van 09u30 tot 17u00

Plaats: Museum van Elsene

Prijs: 7/5 euro

De ontelbare affiches van Jules Chéret zorgden voor een nieuwe wind in het Parijs van La Belle Époque: met hun felle kleuren en golvende lijnenspel oefenden ze een bepalende invloed uit op het stedelijke landschap. De artistieke en literaire kringen uit Chérets tijd waren geïntrigeerd door de kleurrijke stijl van de kunstenaar. Zijn werk betekende een belangrijke impuls voor de ontwikkeling van de affichekunst, die werd uitgebouwd door boegbeelden als Toulouse-Lautrec en Mucha.

Nicolas Rozier, *Tombeau pour les rares*

23 maart tot 15 april

Openingsuren: dinsdag tot zondag van 09u30 tot 17u00

Plaats: Museum van Elsene

Prijs: 7/5 euro

Villon, Baudelaire, Artaud en vele andere schrijvers hebben Nicolas Rozier geïnspireerd tot de intieme portretten uit *Tombeau pour les rares*. Zesentwintig portretten van overleden schrijvers, geconfronteerd met zesentwintig teksten van auteurs die werden uitgenodigd om over hun grote voorgangers te schrijven. De tentoonstelling biedt een beeld van het universum van deze auteurs, die dankzij hun krachtige broosheid en snedige taal een radicaal verschillende plaats in de letteren hebben opgeëist.

PA/PER VIEW

23 tot 25 maart

Openingsuren: 11u tot 18u

Plaats: WIELS Brussel

Gratis

PA/PER VIEW art book fair verzamelt 40 kunstboekenuitgevers. Laat je laptop thuis en kom snuffelen tussen de titels van de belangrijkste spelers van het geschreven woord en beeld.

MUZIEK

Los Campesinos! - *Tall Ships*

3 april

Plaats: Botanique, Brussel

Prijs: 13 euro vvk

Hoe Spaans hun naam ook mag klinken, Los Campesinos! komen uit Engeland. In de lijn van groepen zoals Architecture in Helsinki, creëert de band bedwelmende melodieuze, die heen en weer slingeren tussen rock en pop. "Romance is Boring" is het nieuwe en meer volwassen album van deze bende. Voor deze plaat konden Los Campesinos! op de medewerking van een aantal grote sterren rekenen, zoals onder andere Jamie Stewart (Xiu Xiu).

Finale Humo's Rock Rally 2012

25 maart

Plaats: Ancienne Belgique, Brussel

Prijs: 14 euro vvk

Op zondag 25 maart is de AB weer het strijdtoneel voor de Humo's Rock Rally-finale. Wie volgt er de finalist van 2010, School is Cool, op? En wie treedt er verder nog in de voetsporen van dEUS, Willow, The Hickey Underworld, Black Box Revelation, Admiral Freebee of Milow?

FILM

Le Mépris

1 maart tot 3 april

Plaats: Cinematek

Prijs: 3 euro

Naar Moravia, een filmisch grappende, maar toch sombere fabel over een vrouw en de grote minachting voor haar man, een scriptdokter voor Fritz Lang die De Odyssee verfilmt.

Bonnie and Clyde

1 april - 17u

Plaats: Cinematek

Prijs: 3 euro

Penn draaide een sexy vonkende, post-Nouvelle Vague gangsterfilm over de Barrow-bende die in de jaren '30 het Zuiden van de VS geselde. Met het aura van een volkslegende, ziehier de roots van het Nieuwe Geweld, met Beaty als Clyde en en Duna-way als Bonnie.

Occupy Wall Street - *Newreels*

29 maart - 20u30

Plaats: Beursschouwburg

Prijs: 7/5 euro

De Amerikaanse filmmaker Jem Cohen maakte op Wall Street, Times Square en in Zuccotti Park in New York 5 kortfilms over de Occupy-beweging. Cohens kortfilms observeren de protestbeweging systematisch en tracht ze filmisch te duiden.

DANS

Crack

Datum: 24 maart - 20u30

Plaats: Paleis voor Schone Kunsten

Prijs: 18 euro

De Duitse choreograaf Arco Renz verdiepte zich in Azië in de traditionele podiumkunsten en gevechtssporten, wat een onmiskenbare invloed heeft op zijn werk. 'Crack' is een creatie met zeven jonge, klassiek geschoolde dansers van Amrita Performing Arts, een internationale NGO uit Phnom Penh die de klassieke Cambodjaanse dans, die enorm geleden heeft onder het regime van de Rode Khmer, bij de jongere generatie wil versterken maar tegelijk ook aandacht heeft voor het hedendaagse vocabularium. In 2003 werd de klassieke dansstijl, de Rohm Borann, door de Unesco als Werelderfgoed erkend.

THEATER

Tomorrow's Parties

28 tot 31 maart

Plaats: Kaaistudio's

Prijs: 16/12 euro

De nieuwste van Forced Entertainment is een bedrieglijk eenvoudige voorstelling. Twee spelers staan op een geïmproviseerd podium, onder een slinger van gekleurde lichtjes. Ze delen de meest uiteenlopende toekomstvisies met hun publiek: alombekende utopieën en doembeelden, of zonderlinge en fantastische nieuwe verhalen van de hand van regisseur en schrijver Tim Etchells. Tomorrow's Parties biedt een speelse, scherpe, soms uitzinnig komische kijk op mogelijke en volstrekt onmogelijke toekomstscenario's.

Oom Wanja

29 tot 30 maart

Plaats: KVS

Prijs: 19/16 euro

De Roovers hebben een neus voor oude en recente repertoireteksten die ze in een eigen bewerking een heel nieuw elan geven. Dat doen ze ook met Oom Wanja, een onvervalste Tsjechov over het wel en wee op het landgoed van de oom in kwestie. De zaakjes lopen er rustig en geordend, of, zo je wil, dodelijk voorspelbaar. Tot het bezoek van professor Serebrjakov en zijn beeldschone vrouw Jelena de routine grondig verstoort...

Data, prijzen, adressen etc. zijn allemaal onder voorbehoud. De redactie is niet verantwoordelijk voor enige foute informatie of wijzigingen.

Locatie: Vlaamsesteenweg 108, 1000 Brussel

Le Laboureur is een café met wat geschiedenis, zo getuigen de vergeelde foto's aan de muur, en al decennia een vrijhaven voor de speelkaartfanatici. Dat alles geeft het café een bruine indruk. Zoals de naam doet vermoeden, heeft het café een volkse allure. Ook de postbode frequenteert al eens het café. Ondanks de wat steriele geur die het café penetreert sinds het rookverbod, is het geen karakterloos hol.

Stilistisch dissonant met de buurt - op zijn Brussels - tussen een moderne eetent en een theehuis, past het wonderwel op zijn locatie. Een familiale sfeer, maar niet vijandig tegenover buitenstaanders. Het overwegen waard als u in de buurt bent. (nb, foto: Sarah Hamdi)

Colofon

Adres: Triomflaan 35, 1160 Brussel

Mail: moeial@vub.ac.be

Web: www.vub.ac.be/moeial

+ facebook, twitter, issuu

Hoofdredacteur: Ruben Claesen

Adjunct-redacteur: Stéphanie Romans

Secretaris: Joren Janssens

Redactieleden: Nathaniël Bovin, Jeroen

Derkinderen, Olivier Dieleman, Sarah Fellahi, Sarah Hamdi, Kenneth Pontzele, Piet Van de Velde, Paola Verhaert

Redactiemedewerkers: Elien De Vos, Erwin Aerts Lopez, Benjamine Christiaens, Arno De Cauwer, Sandro González-Maseda, Damien Raes

Fotografie: Sarah Fellahi, Sarah Hamdi

Ereleden: M. Magits, Jean-Paul Sartre, Jim Van Leemput, S. Carmiggelt

Eindredactie: Joachim Bovin, Nathaniël Bovin,

Ruben Claesen, Joren Janssens, Kenneth Pontzele, Stéphanie Romans, Paola Verhaert

Jaarabonnement: 30 euro

Stuur uw aanvraag en adresgegevens naar moeial@vub.ac.be

Oplage: 1600 exemplaren

Formaat: 236 mm x 300 mm

Verantwoordelijke uitgever: Ruben Claesen, de Moeial, Triomflaan 35, 1160 Oudergem

